Årsberättelse 2021

Självständighetsjubileets barnstiftelse sr

itla

Syftet med Självständighetsjubileets barnstiftelse är att främja och stödja välbefinnandet, jämlikheten och ställningen samt en god framtid för barn, unga och barnfamiljer i Finland. Vi bygger ett barnvänligt Finland genom att producera och förädla kunskap och innovationer, och genom att organisera utbildning för att stödja beslutsfattande och utveckla tjänster. Stiftelsen fungerar som partner och brobyggare mellan kunskap, praxis och beslutsfattande.

Innehåll

5 Från ordförande för delegationen
6 Hur såg Finland ut för barn, ungdomar och familjer år 2021?
10 2021 i ett nötskal
13 Itlas år 2021
16 Verksamhet
25 Administration
28 Kapitalförvaltning och ekonomi
30 En översyn av år 2022

32 Ledarskapsutbildning gjorde målet med det egna arbetet tydligare
34 Bra jobbat! – ungas tankar om framtiden och arbetslivet
35 Mobilappen StepApp van utmaningstävlingen Barndomens byggare
36 Fenomengrupperna gav upphov till diskussioner om hur familjebakgrunden inverkan på utbildningsstigar
38 Ett förhållande till naturen främjar barns välbefinnande
41 Lite kan sägas om effektiviteten av psykosociala tjänster för barn och familjer
44 Evidensbaserade metoder för att stödja arbetet inom vård- och omsorgsförvaltningen och beslutsfattarna
45 Tidskriften Kasvun tuki utökar kunskapsbas om välbefinnande för barn, ungdomar och familjer

47 Balansräkning
48 Resultaträkning

itla Självständighets-jubileets barnstiftelse

Det är vår plikt som vuxna att skydda barn från skuggor och olika hotbilder.

Mirka Soinikoski
Ordförande för delegationen vid
Självständighetsjubileets barnstiftelsen
riksdagsledamot, specialläkare

Från ordförande för delegationen

Vi gör barn och unga synliga på alla nivåer av beslutsfattandet

I SKRIVANDE STUND har kriget i Ukraina pågått i två månader. Precis när det såg ut som att corona-pandemin höll på att släppa taget och vi kunde se ljuset i ändan av tunneln - så spred sig krigets skugga över Europa.

Det är vår plikt som vuxna att skydda barn från skuggor och olika hotbilder. Vi måste vårda hoppet om en bättre framtid mitt i allt detta. Stödet för föräldraskap är ännu viktigare än förut och måste få tillräckligt med resurser. Det viktigaste är att motarbeta fattigdom i barnfamiljer, att sänka tröskeln för att använda familjetjänster och att skapa en trygg barndom.

En betydande del av tjänsterna för barn och familjer kommer att överföras till välfärdsområdena i början av 2023. I framtiden kommer barnrådgivningsbyrån, mentalvårdsservicen för barn och unga samt barnskyddet att höra till välfärdsområdets uppdrag. Välfärdsområdesfullmäktige beslutar om hur dessa tjänster ska tillhandahållas i framtiden.

Den nationella barnstrategin godkändes våren 2021 och dess genomförande har inletts. Kommunerna och välfärdsområdena har för första gången en tillgång till en nationell strategi för att förverkliga barnens rättigheter på alla myndighetsnivåer.

Beslutsfattandet måste ha stark kännedom om hur stor andel av offentliga medel används för barn och vilka effekter de har. Det är viktigt att barnbudgetering och bedömning av effekten på barn integreras i välfärdsområdenas verksamhet från dagen de etableras. Vår gemensamma uppgift är att se till att barn och ungdomar synliggörs på alla beslutsnivåer.

Beslutsfattare och chefer för barnfamiljstjänster måste ha den senaste, evidensbaserade kunskapen till sitt förfogande, så att rätt hjälp når ut till så många barn, unga och barnfamiljer som möjligt i Finland. Kunskapsbaserat ledarskap, mätning av tjänsternas verkningsfullhet och barnens delaktighet måste sättas i centrum.

Hur såg Finland ut för barn, ungdomar och familjer år 2021?

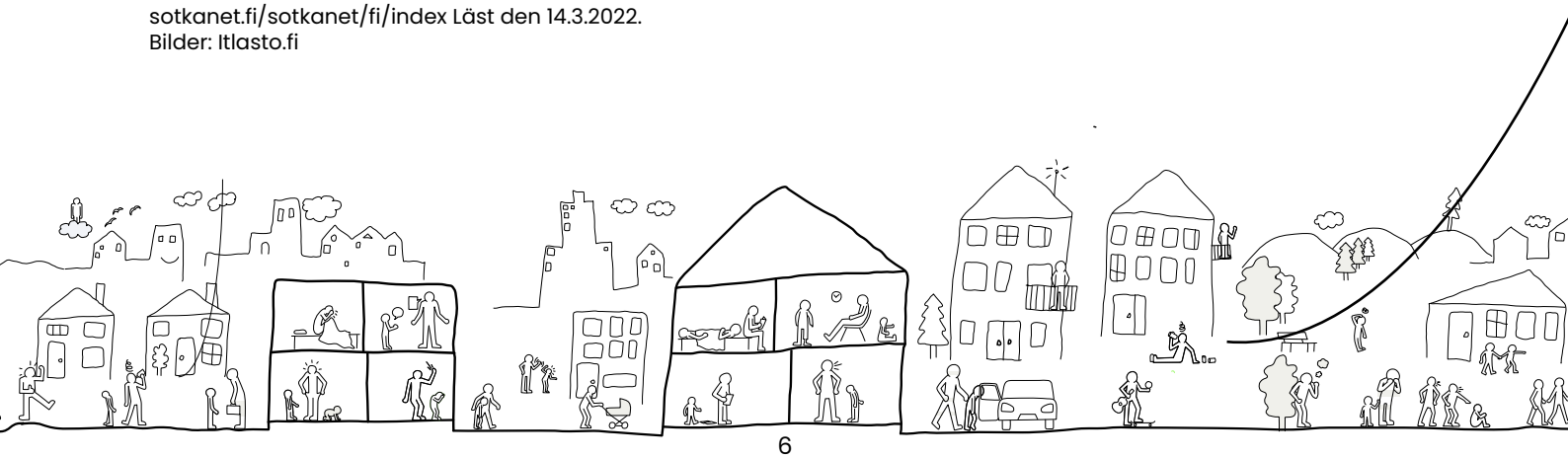
UNDER ÅR 2021 fortsatte och överskuggade coronapandemin i synnerhet barn och ungdomars normala uppväxt och utveckling. Barnens och ungdomarnas framtid var oroande och man ville inte att barnen i likhet med dem som växte upp under lågkonjunkturen på 1990-talet skulle vara tvungna att stå för notan för pandemin. De ständigt föränderliga coronarestriktionerna skapade osäkerhet i barns och ungdomars skolgång och hobbyer, vilka trots allt kunde fortsatta nästan som normalt. Begränsningarna satte press på många föräldrars ekonomiska situation och i och med det även familjers ekonomiska välbefinnande.

År 2021 genomförde Institutet för hälsa och välfärd en skolhälsoundersökning för elever i grundskolans årskurs 4, 5, 8 och 9, och för elever i gymnasiets och högskolors 1:a och 2:a årskurs. Uppgifterna från Skolhälsoundersökningen är en del av itlas elektroniska Itlasto som publicerades 2021 – en databank om barns och ungdomars välbefinnande. Itlasto har samlat in fragmenterad barnskyddsinformation på ett ställe. Förutom att sammanställa information är Itlastos mål att svara på frågan om hur våra barn mår och att göra det lättare att hitta information om barnpolitik. På nationell nivå främjar databasen identifiering av informationsbrister, informationstoppar och skevhet i välfärdsdata om barn.

Eftersom registermyndigheternas statistiska uppgifter och registeruppgifter publiceras med fördröjning baseras denna lägesrapport huvudsakligen på uppgifter från skolhälsoundersökningen. Granskningen är uppdelad efter sex olika dimensioner: 1*) Uppväxtmiljöns säkerhet, 2) materiell levnadsstandard, 3) skydd och stöd från stat och kommun, 4) familj, fritid och inkludering, 5) skola och lärande* samt *6) hälsa*. Uppdelningen i dimensioner grundar sig på det arbete som utbildnings- och kulturministeriet inledde 2011 från nationella indikatorer för barns välbefinnande till barnombudsmannen publikation om barnens hälsotillstånd. De indikatorer som väljs ut är exempel på dimensionsinnehåll.

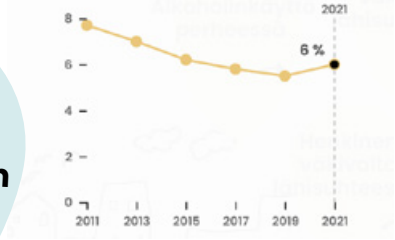
Källor som använts:

Aira T, Hämylä R, Kannas L, Aula M-K, Harju-Kivinen R (2014). Barnens välbefinnande enligt nationella indikatorer.
Kontaktinformation för dataskyddsombudets kontor 2104:4.
Skolhälsoundersökning. Resultaten av skolhälsoundersökningen. Hämtad från sidan thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely/kouluterveyskyselyn-tulokset Läs 14.3.2022.
UKM (2011). Nationella indikatorer för barns välbefinnande: Syftet är att leda barnpolitiken på kunskapsbaserad basis. Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2011:3
Sotkanet. Statistik över finländarnas hälsa och välbefinnande. Från webbsidan sotkanet.fi/sotkanet/fi/index Läst den 14.3.2022.
Bilder: Itlasto.fi

Säkerheten i uppväxtmiljön

Mobbats i skolan
% av eleverna i årskurs 8 och 9

Mobbning är en daglig företeelse för alltför många barn och ungdomar, trots att skolorna investerar mer och mer i att förebygga mobbning. Sex procent uppgav att mobbning sker minst en gång i veckan, dvs. ungefär en av 20 elever i årskurs 8 och 9. På lång sikt har mängden mobbning i skolan minskat något.

Har utsatts för fysiskt hot under det senaste året
% av eleverna i årskurs 8 och 9

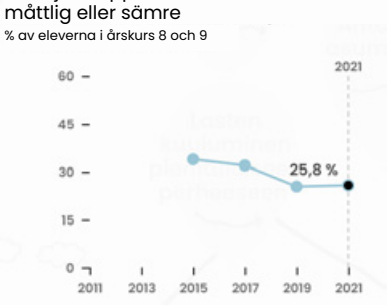

Med fysiskt hot avses stöld eller försök till stöld, antingen genom att använda eller hota med våld. Dessutom innebär ett fysiskt hot att attackera eller hota med det. I genomsnitt upplevde 16 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 dessa problem, dvs. en av sex elever.

Det är möjligt att förebygga mobbning med stöd av forskning. I det första numret av tidskriften Kasvun tuki och i det första avsnittet av podcasten Triangeli år 2021 lyfte professor Christina Salmivalli, utvecklaren av KiVa-skolans antimobbningsprogram, och rektor Pentti Rautakoski och utbildningsminister Jussi Saramo särskilt fram det nationella genomförandet av forskningsbaserade program och dess betydelse.

Materiell levnadsstandard

Familjens upplevda ekonomiska situation måttlig eller sämre
% av eleverna i årskurs 8 och 9

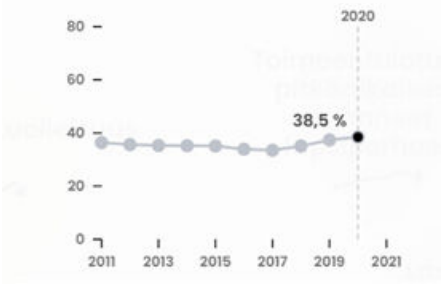
I skolhälsoundersökningen tillfrågades elever i årskurs 8 och 9 hur de bedömer familjens ekonomiska situation. Pojkar bedömde den ekonomiska situationen något bättre än flickor, av vilka 29,3 procent ansåg att familjens ekonomiska situation var antingen måttlig eller sämre.

I Finland bor 13 procent av barnen i en låginkomstfamilj. Fattigdom hindrar förverkligandet av barns rättigheter och behov. Hösten 2021 lanserade Itla ett treårigt forsknings- och utvecklingsprogram som syftar till att hitta lösningar för att utrota barnfamiljfattigdomen i Finland. Under hösten startade programmet Samalta viivalta – ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen (Från samma linje – lösningar för barnfamiljfattigdom). Strukturera fenomenet och dess underliggande faktorer, kartlägga internationella och nationella åtgärder för att utrota eller minska fattigdomen och stärka samarbetet mellan forskare och aktörer inom fältet. Programmet är kopplat till reformen av den sociala tryggheten och social- och hälsovården.

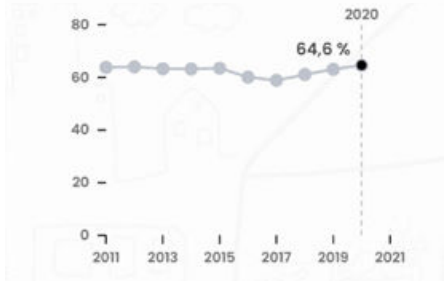
samaltaviivalta.fi

I småpedagogisk heldagsverksamhet 31.12.
1–2-åringar % av befolkningen i samma ålder

I småpedagogisk heldagsverksamhet 31.12.
3–5-åringar % av befolkningen i samma ålder

Skydd och stöd från staten och kommunerna

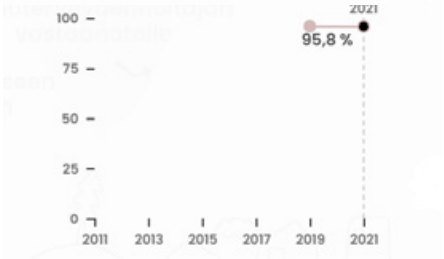
Under de senaste åren har andelen barn i åldern 1–2 och 3–5 år som deltagit i småbarnspedagogiken ökat liksom även andelen av befolkningen i samma ålder. Omfattningen av nätverket för småbarnspedagogik kommer att påverkas av demografiska förändringar under de kommande åren.

Befolkningsförändringar och dess inverkan på småbarnspedagogiken och förskole- och primärutbildningen kommer att studeras i forskningsprojektet Muuttuva väestö (En befolkning i förändring) som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet (2021–2023). Itla genomför projektet tillsammans med Helsingfors universitet och MDI. Projektet ger information om de demografiska förändringarnas inverkan på organisationen av småbarnspedagogiken och förskole- och grundutbildningen samt om tjänsternas tillgänglighet. Studien belyser effekterna av den demografiska utvecklingen i hela Finland och undersöker hur skyldigheterna i barnkonventionen och bedömningen av barnets påverkan beaktas vid planeringen av tjänster inom både småbarnspedagogik samt förskole- och grundskoleutbildning.

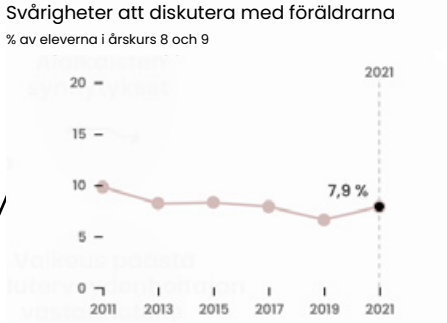
Familj, fritid och inkludering

Nästan alla ungdomar svarade att de gjorde något minst en gång i veckan. Hobbyer inkluderade träning, musik, skådespeleri, läsning av böcker, tillverkning, kodning och att spela spel på mobilen. Ungefär åtta procent av åttonde- och niondeklassarna hade svårt att prata med sina föräldrar. Ungdomarna fick frågan: "Kan du prata med dina föräldrar om dina egna affärer?"

Fritidsintresse minst en dag i veckan
% av eleverna i årskurs 8 och 9

Svårigheter att diskutera med föräldrarna
% av eleverna i årskurs 8 och 9

En av de fyra enheterna i Itlas Regionala nätverk för lärande - Funktionella, inkluderande samhällen - är kopplad till tillämpningen av den finska hobbymodellen. Syftet med den finska hobbymodellen är att barn och ungdomar, oavsett familjebakgrund och bostadsort, ska ha möjlighet att njuta av en valfri hobby. I nätverket för lärande har modellen utvecklats särskilt i Uleåborg, till exempel genom att pilotera insamlingen av barns egna erfarenheter och finansiera Organisationsdepåns verksamhet och i form av en doktorsartikel, som visar att social hobby är kopplad till god psykisk hälsa långt in i vuxenlivet.

Lapsuudenrakentajatverstas.fi
harrastamisensuomenmalli.fi

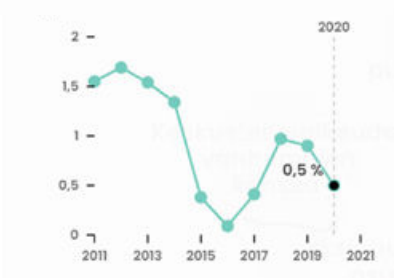
Skola och lärande

År 2020 lät 0,5 procent av de som gått ut grundskolan bli att ansöka med gemensam ansökan till en utbildning. År 2019 avbröt i sin tur 1,6 procent av gymnasieeleverna och 8,8 procent av yrkeshögskoleeleverna en utbildning som skulle ha lett till en examen.

År 2021 undersökte Itla Vamos-tjänsten för ungdomar som riskerar att bli utan utbildning och arbete. Konsekvensstudien visade att Vamos är ett imponerande sätt att få unga tillbaka på skolvägar och arbetsstigar. Vamos ungdomar flyttade oftare för att studera än ungdomar i liknande situationer utan stöd. Studien publicerades i september i itlas forskningsserie. Föreningen Vaikuttavuusseura (som främjar effektivitet) prisbelönade studien och erkände den som en social effektivitetshandling.

Deltog inte i gemensam antagning direkt efter utgången av grundskolan

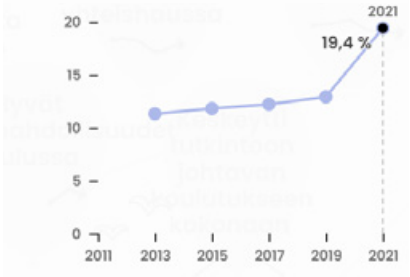
% av eleverna

Hälsa

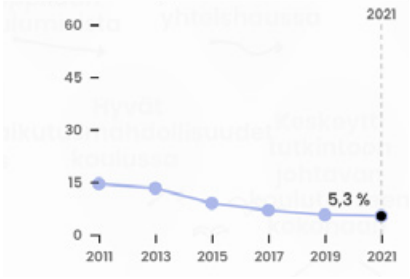
Måttlig eller svår ångest

% av eleverna i årskurs 8 och 9

Röker dagligen

% av eleverna i årskurs 8 och 9

Svaren på skolhälsoundersökningen visade en signifikant ökning av ångest bland elever i årskurs 8 och 9. I frågan för denna indikator får ungdomar besvara frågan om de har plågats av en känsla av nervositet, ångest eller spänningar under de senaste fjorton dagarna, om de har haft svårt att sluta oroa sig eller har haft svårt att slappna av eller hållas på plats. Det fanns också en fråga om huruvida ungdomar har upplevt rädsla för att något fruktansvärt skulle hända. Svarsalternativen som gavs var inte alls, under flera dagar, under största delen av dagarna eller nästan varje dag, och svarsalternativen poängsattes med ett värde av 0–3. Indikatorn omfattar respondenter med 10–21 poäng.

Ungdomars psykiska hälsoproblem har identifierats och det anses vara viktigt att ge stöd till ungdomar i så tidigt skede som möjligt. I det trettonde avsnittet av podcasten Lapsuuden rakentajat diskuterade överläkare Outi Linnaranta från Institutet för hälsa och välfärd, biträdande professor Paulus Torkki från Helsingfors universitet och Petra Kouvonen från Itla främjandet av barns och ungdomars psykiska hälsa i grundläggande tjänster och mätning av effektiviteten. Uppmärksamhet bör ägnas inte bara åt att identifiera problem, utan också på att identifiera och mäta skyddsfaktorer. Positiv psykisk hälsa kan vara en skyddande faktor, men det finns ingen beskrivande term för det ännu.

itla.fi/vieraskyna
itla.fi/podcast

2021 i ett nötskal

Året inleddes med ett temaår för forskningsbaserad kunskap och fortsatte med Itlas egen dataproduktion och programöppningar. Genom samarbete föddes evenemang om bra jobb och en bra framtid liksom även om barnets rättigheter och förhållande till naturen.

Tidskriften Kasvun tuki riktar sig till beslutsfattare, forskare och experter.

Läs mer på sidan 45

JAN | FEB | MARS | APRIL | MAJ | JUNI

Itla deltog i Temaåret för forskningsbaserad kunskap.

Forskning: Barns och barns välbefinnande återspeglas inte i politikers tal eller i partivalsprogram

Gemensam innovations- och forskningsfond med Tiina och Antti Herlins stiftelse.

Forskning: Ett antal betungande faktorer bakom betalningsstöringar bland ungdomar

Hur mår våra barn? I Itlasto finns aktuell information om barns och ungdomars välbefinnande

Läs mer på sidan 36

Ääni21 – Barnrättsforumet diskuterade förhållandet till naturen

Läs mer på sidan 38

JULI AUG SEP OKT NOV JUL

Verkstad för Barndomens byggare - en databas för ett smidigt främjande av vardagen för barn, ungdomar och familjer och stöd till nätverksbaserat arbete

Lapsuuden rakentajat (Barndomens byggare) podcasten släppte 12 avsnitt.

Under hösten startade programmet mot barnfamiljfattigdom Från samma linje (Samalta viivalta) - lösningar för barnfamiljfattigdom.

Ungdomar och deras tankar om framtiden och arbetslivet i centrum för evenemanget Bra jobbat!

Läs mer på sidan 34

Stiftelsen har uppnått positionen som en pålitlig och kompetent aktör i forskningsverksamhet som berör barns välbefinnande, vilket bland annat framgår av att stiftelsen ombeds att delta mycket i olika konsortier." - *VD, professor Petri Virtanen*

Itlas år *2021*

Itlas vision är att göra Finland till den bästa platsen i världen för barn genom att bygga ett barnvänligt samhälle. Det kommer inte bara att gynna omkring en miljon människor som för närvarande lever sin barndom, utan även framtida generationer.

I ETT BARNVÄNLIGT SAMHÄLLE beaktas barnets bästa i allt beslutsfattande och barnets rättigheter förverkligas för varje barn. Den nationella strategin för barn, som blev färdigt år 2021, och programmet för att genomföra det har på ett betydande sätt bidragit till att öka medvetenheten om innehållet i FN:s konvention om barnets rättigheter i vårt land. Itla har å sin sida varit med och byggt upp och främjat genomförandet av barnstrategin och vill fortsätta att bygga en framtid där hänsyn till barns rättigheter och barncentrerade aktiviteter är vanliga i beslutsfattande och serviceverksamhet.

Itlas mål för samhällelig påverkan är att:

1. Välbefinnandet och förmågan att klara sig för de barn, unga och barnfamiljer som bor i Finland stärks och barnen får en god framtid i landet
2. Samhällets barnvänliga attityd utvecklas – jämställdheten förbättras och barnets rättigheter respekteras i ännu högre grad.
3. Servicesystemet för barn och familjer ger svar på barnens och familjernas servicebehov i samarbete med proffs på uppväxtmiljöer.

För att uppnå målen för samhällelig påverkan är det nödvändigt att proffs barnens välbefinnande och de som fattar beslut om barns välbefinnande lyckas med sitt arbete. Den primära målgruppen för Itlas verksamhet är yrkesverksamma och beslutsfattare, vars kunskapsbas, arbetssätt och sektorsövergripande samarbete kan förbättra förhållandena för barns och ungdomars uppväxtmiljö och där beslut om dem fattas och tjänster för dem planeras och genomförs.

När effektivitetsmålen uppfylls

- Barns och familjers välfärdsproblem förebyggs i tid och tjänsternas fokus flyttas då från reparerande till förebyggande tjänster.
- de professionellas kunnande stöds utgående från forskningsrön
- Inkludering av barn och barnfamiljer ges utrymme i lokalsamhällena.
- medvetenheten ökar om arbetsmetoder som påverkar barnens välbefinnande och förmågan att tillämpa effektiva arbetsmetoder förbättras
- ledningen av tjänsterna för barn och barnfamiljer är människocentrerad och serviceinriktad
- barnperspektivet stärks på alla områden av den offentliga politiken
- Medvetenheten om framtida utmaningar och möjligheter kring barnens välbefinnande stärks i samhället.

Itlas effektivitetsmål är fokuserade på en förändring i samma storleksklass som samhället. En sådan förändring sker steg för steg, precis som gammal visdom säger, men framför allt är det nödvändigt att välja de steg som har mest inverkan.

En förutsättning för Itlas verksamhet är stiftelsens förmögenhet och dess goda förvaltning. Itlas verksamhet finansieras huvudsakligen genom vinst för placerat kapital. Stiftelsens investerade kapital hade 2021 ett marknadsvärde på 64,1 milj. euro. Itlas realiserade budget för 2021 var 2,3 miljoner euro. Syftet med Itlas ekonomiska förvaltning är att trygga stiftelsens verksamhet i enlighet med stiftelsens regler nu och i framtiden.

Itlas verksamhet fokuserar på evidensbaserad välfärdsinformation, innovation i tjänster för barn och familjer och utveckling av ledarskapsfärdigheter som främjar barns välbefinnande samt kommunikation. Under 2021 lanserades dessutom ett forsknings- och utvecklingsprogram om barnfamiljfattigdom i Itla.

"Itla strävar efter förändring med dessa aktiviteter, eftersom man med dem kan påverka områden som identifierats som kritiska för tjänster riktade till barn, ungdomar och familjer, liksom i positionen och i framtiden i det finländska samhället", säger **Petri Virtanen** VD för Itla.

Vi producerar och förädlar information för utveckling av tjänster

Kärnan i allt stiftelsen gör är forskningsbaserad kunskap, med vilken man kan styrka effekten av åtgärder för att främja barns och ungas välbefinnande.

Itla bedriver forskning både på egen hand och i form av samarbetsprojekt med andra aktörer. Stiftelsen har också donerat tre professurer till finländska universitet. De är alla relaterade till forskningsteman som är viktiga för barns välbefinnande.

Utifrån forskning bedömer vi effektiviteten hos psykosociala metoder med vilka man försökt utveckla tjänster som hjälper barn och barnfamiljer. I vårt program mot barnfamiljefattigdom Från samma linje, tar vi itu med barnfamiljfattigdom som fenomen och letar efter nya lösningar baserade på forskningsdata för att minska fattigdomen.

2021 öppnade vi Itlasto, en kunskapsbasen om barn och ungas välbefinnande, och lanserade tidskriften Kasvun tuki, som syftar till att bredda kunskapsbasen om barns, ungdomars och familjers välbefinnande.

Det nordiska samarbetet i anknytning till Tidig insats fortsatte inom nätverket NordicDataPrev och med projektet De första 1000 dagarna (The First 1 000 days) i de nordiska länderna.

"Stiftelsen har uppnått positionen som en pålitlig och kompetent aktör i forskningsverksamhet som berör barns välbefinnande, vilket bland annat framgår av att stiftelsen ombeds att delta mycket i olika konsortier", säger Virtanen.

Bland de enskilda forskningsprojekt som inleddes under 2021 kan nämnas studien som finansierats av UKTM om de demografiska förändringarnas inverkan på småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. Forskningsprojektet genomförs år 2022–2024 i samarbete med Helsingfors universitet och MDI, ett konsultföretag för regional utveckling.

Ledarskap som möjliggörare av barnorientering

Vi främjar förändring genom att organisera både ledarskapsutbildning och utbildning för introduktion och rotning av forskningsbaserade metoder. Ledningen har möjlighet att påverka beslutsfattande och tjänster så att de bygger på barns, ungdomars och familjers behov. Vi anordnar långvarig ledarskapsutbildning för chefer och beslutsfattare inom barns välbefinnande, vilket stärker ledar-

skapsförmågan, systemkompetensen och den människonära och barncentrerade ledningsfilosofin inom tjänster för barn. Stöd till ledarskapsfärdigheter kommer att bidra till övergången från sektorsspecifik verksamhet till barncentrerad verksamhet på lokal, regional och nationell nivå.

Broar mellan forskning, praktik och beslutsfattande

Förutom forskningsdata behövs dialog mellan kunskap och dess användare, liksom praktiska experiment. Vi stärker förmågan att lära sig att ta till sig lärdomarna om barns välbefinnande, samhällspåverkan och övergripande vardagligt välbefinnande som bygger på att klara sig.

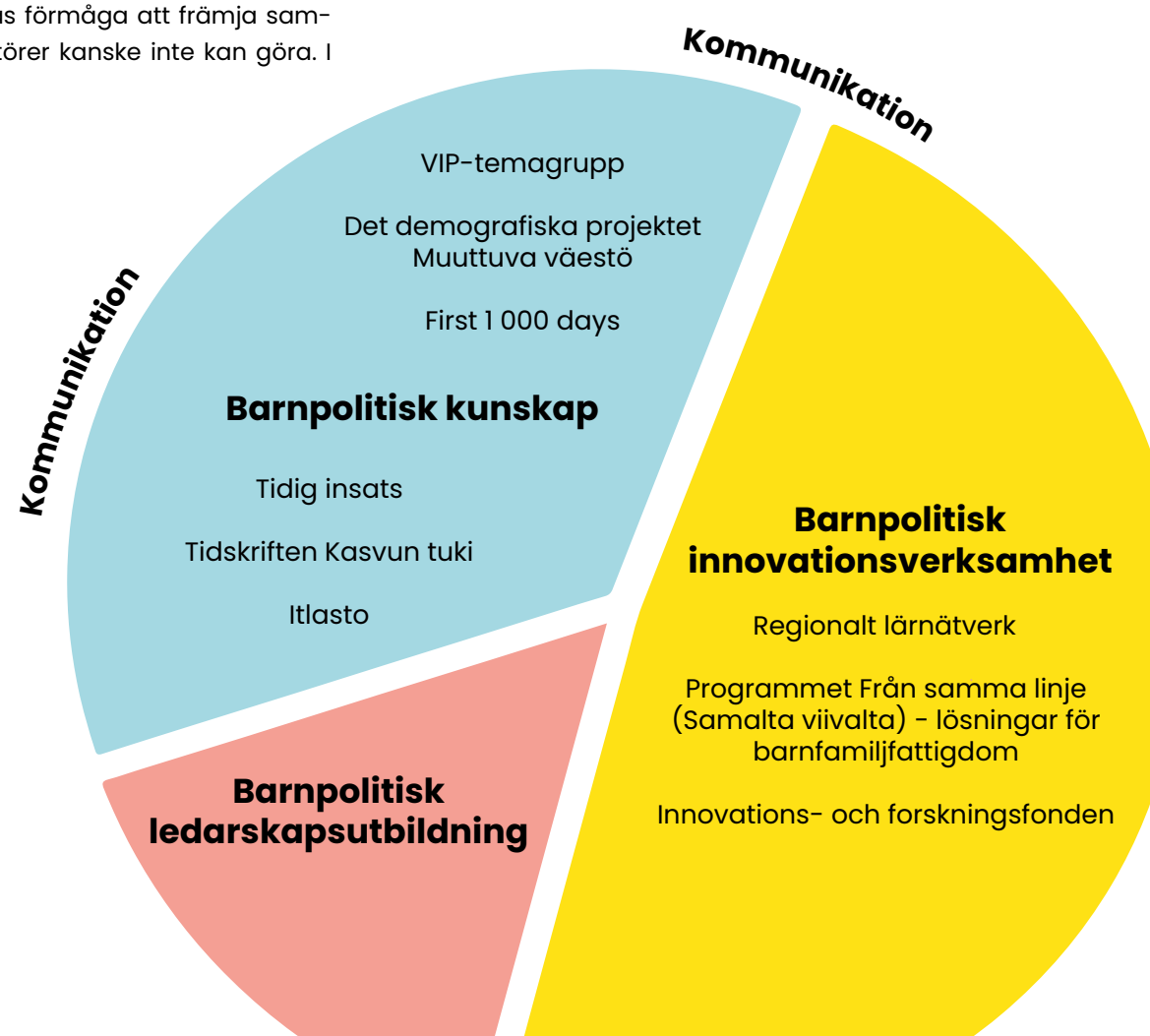
Itlas och Uleåborgs universitets Regionala nätverk för lärande Barndomens byggare, för olika parter samman och hjälper till att utveckla tjänster så det kan fungera bättre tillsammans. Det regionala lärnätverkets befolkningsunderlag består av mer än en halv miljon människor, varav cirka 100 000 är barn. Det regionala nätverkets verksamhet bygger på principerna om kollektiv påverkan, som Itla aktivt har främjat i Finland under de senaste åren.

”Betydelsen av Itla, liksom många andra stiftelser, är särskilt tydlig i deras förmåga att främja samarbete som andra aktörer kanske inte kan göra. I komplexa frågor är tvärvetenskapligt samarbete ofta en förutsättning för framgång”, fortsätter Virtanen.

Itla har också samarbetat med barnstrategins genomförande, strategin för psykisk hälsa, LAPE-programmet, Barnombudsmannadelegationen och OECD:s OPS (Observatory of Public Sector Innovation).

Fondens internationella verksamhet fick även bra stöd av den internationella expertpanel på tre personer som inledde sitt arbete 2021. Vi har fortsatt vårt internationella samarbete med Tromsö universitet i Norge, Mcmasters university i Kanada och det nederländska universitetet i Vrije. Dessutom har Itla inlett ett samarbete med University of Canberra i Australien.

För halvtidsöversynen av strategin beställde fonden en intressentutredning i maj 2021. I flera svar ansågs Itla var en aktör med “hög profil” samt en värdefull samarbetspartner. Brobygge och samarbete är viktiga principer och mål för Itla. Det enda sättet att bygga ett barnvänligt samhälle är genom samarbete.

Verksamhet

Information om barnpolitik – mot effektiva åtgärder

Syftet med Itlas barnpolitiska informationspaket är att använda forskningsdata för att använda resurser för effektiva aktiviteter som främjar barns och ungdomars välbefinnande.

År 2021 publicerade vi **Itlasto**, en elektronisk databank för barns och ungdomars välbefinnande, som sammanför nationella indikatorer på barns och ungdomars välbefinnande. Målet med Itlasto är att underlätta sökningen efter barnpolitisk information och identifieringen av kunskapsluckor och -förvrängningar.

Tillväxten stöds av kasvuntuki.fi datakällan och tidskriften Kasvun tuki. I Tidig insats evaluerar man bevisen om effekten hos psykosociala metoder och främjar införandet av effektiva forskningsbaserade metoder i tjänster för barn, ungdomar och familjer. I slutet av berättelseåret fanns det 31 evaluerade metoder i informationskällan Tidig insats.

Utvärderingsarbetet för Tidig insats har genomförts redan från början i samarbete med liknande nordiska aktörer. Utvecklingen av det evalueringssystemet och reformen av evalueringshandboken fortsatte år 2021 i samarbete med Ungsinn (norsk motsvarighet till Tidig insats).

Tidskriften Kasvun tuki som lanserats år 2021 är en referentgranskad vetenskaplig publikation som publiceras två gånger om året på nätet. Tidskriften utökar kunskapsbasen om barns, ungas och familjers välbefinnande och främjar forskningsbaserat beslutsfattande och yrkeskunnig evidensbaserad verksamhet. Från och med 2022 kommer metodutvärderingar att publiceras i tidskriften som systematiska granskningar.

Beslutsfattare och professionella möts kring samma tema i tidskriften Kasvun tuki Triangeli-diskussioner och podden. Teman för 2021 var förebyggande av mobbning i skolan och en grundmodell.

Genomförandeexpertis är en viktig del av att främja användningen av evidensbaserade metoder för forskning. Genom implementeringen säkerställs användningen av metoderna på ett sätt som gynnar målgrupperna. Itla organiserar utbildning och förmedlar information till Finland om internationella forskningsbaserade implementeringsverktyg. Under berättelseåret översatte stiftelsen Nomad-verktyget som validerats i Holland och Storbritannien till finska. Valideringsarbetet av instrumentet för Finland planeras starta år 2022.

Läs mer på sidan 44

Triangelmodell för genomförande av evidensbaserade metoder: Modellen has byggts upp i samarbete med Barnpsykiatriska forskningscentret vid Åbo universitet med verksamhetsmodellen Kraftfamiljer och metoden Incredible Years (De otroliga åren) som grund. Ett elektroniskt övervakningssystem har utvecklats för de metoder som ingår i triangelmodellen (Incredible Years parents' group and group management method for professional educators) för att stödja det landsomfattande genomförandet av dessa metoder. Det gör det bland annat möjligt för metodexperter att flexibelt lägga till i systemet grundläggande metodutbildning, arbetsvägledning, kamratmöten och fortbildning. Detta är ett exempel på omfattande hemmabasverksamhet, i vilken ett systematiskt övervakningssystem nu byggts in. På Itlas förslag togs ett förslag till en nationell genomförandestruktur ba-

serad på triangelmodellen upp i rapporten från arbetsgruppen (SHM, 2021:18, s. 68) som förbereder kompetens- och stödcentrumen för de mest krävande tjänsterna för barn och ungdomar. En integrerad del av detta omfattar metodologiska övervaknings- och stödåtgärder.

Innovationsverksamhet – mot fungerande tjänster

Den utmaningsbaserade och kunskapsintensiva innovationsverksamheten inom barn- och familjetjänster syftar till att stödja reformen av den offentliga sektorns tjänster. Syftet med Itlas innovationsverksamhet är att stödja den interna förnyelsen av systemen för tjänster för barn och familjer.

I synnerhet har referensramen för kollektiv inverkan och dess tillämpning som en integrerad del av Itlas Regionala nätverk för lärande väckt nationellt intresse under planeringsarbetet med hälso- och sjukvårdsreformen och de nya välfärdsområdena. Under 2021 anordnades gemensamma evenemang för förberedare av välfärdsområden, samt sparring om samhällspåverkan och hållbar utveckling av barnfamiljstjänster.

Under 2021 behövde utvecklingen av situationsrummet för att stödja serviceförväntningar och tillämpningen av SenseMaker-verktyget® var viktiga nya öppningar. Med dessa initiativ produceras forskningsdata, utvecklas nya forsknings- och informationsinsamlingsmetoder samt digitala verktyg till stöd för tvärvetenskapligt ledarskap.

Hösten 2020 startade verksamheten för Itlas **Regionala nätverk för lärande** som pilotverksamhet inom fyra olika regioner. De samkommuniska myndigheterna i Siun sote och Soite samt Uleåborg och Tammerfors. Det regionala nätverket för lärande består av tre centrala helheter 1) utveckling av utvecklingsmiljöer och samarbete mellan tjänster genom att använda sig av Föra barnen på tal -metoden, 2) stärka funktionella och inkluderande lokalsamhällen och 3) utveckla ett situationsrumsverktyg till stöd för att rikta och förutse behovet av förebyggande tjänster. Nätverkets arbete har också utökats inom de städer och samkommuner som tillhör nätverket för lärande.

Uleåborgs stad, som deltar i det regionala nätverket för lärande, belönades för att ha utvecklat en servicemodell baserad på samhällspåverkan på Kunta2030-galan.

Nätverkets arbete har också utökats inom de städer och samkommuner som tillhör nätverket för lärande.

Prototypen av situationsrummets verktyg för att förutse servicebehoven hos barnfamiljer färdigställdes i december 2021. I situationsrummets verktyg är tanken bakom ledarskap att samla in och främjar observationer som yrkesverksamma som möter barn och familjer gjort, och att på basis av dessa identifiera nyckelfenomen som påverkar välbefinnandet, och att vidta åtgärder för att främja välbefinnandet för invånarna i området.

SenseMakers® -pilotstudien startade i oktober 2021 i Uleåborg. Studien går ut på att tillämpa SenseMaker-enkätverktyget för beskrivning av barns och ungas upplevelser av inkludering i Finland. Syftet med studien som ska förverkligas år 2021 och 2022 är att fördjupa insikterna i hur barns och ungas erfarenheter av inkludering byggs upp och faktorer som är relaterade till detta så som de själva, föräldrar, klasslärare och - föreståndare samt vuxna som leder aktiviteter i skolan beskriver det. Dessutom utreder man på vilket sätt skolans utbud av aktiviteter enligt finsk modell är kopplad till barns och ungas erfarenheter av inkludering som en del av skolvärlden.

Temat för Itlas tredje upplaga av innovationstävlingen Barndomens byggare var digitala lösningar under corona-perioden i arbetet med barnfamiljer. Innovationstävlingen arrangerades tillsammans med Rädda Barnen rf. Innovationstävlingen vanns av StepApp-mobilapplikationen, som utvecklades av Nyfamiljerna i Finland rf. (Supli) som en del av Stepping-projektet för handledning av nyfamiljer.

Röda korset fick ett hedersomnämnande för sitt digitala skyddshus De ungas skyddshus.

Läs mer på sidan 35

Itla och Tiina och Antti Herlin stiftelse inrättade år 2021 en gemensam **innovations- och forskningsfond för att stödja reformen av tjänster för barnfamiljer i Finland.**

Itla och Tiina och Antti Herlin stiftelse inrättade en gemensam innovations- och forskningsfond för att stödja forsknings- och försöksverksamhet inom området för det Regionala nätverket för lärande.

Ur fonden har under 2021 beviljats medel for tre olika helheter:

1. Experiment med organisationsdepå i Uleåborgs stad, föreningen Auta lasta ry (43 000 €)
2. Främjande av välbefinnande och att klara sig i skolmiljö genom att stärka barnens självreglerings-, känslo- och samarbetsfärdigheter (pilotprojekt), som aktör Mellersta Österbottens social- och hälsovårdssamkommun Soite samt Karleby stad (49 326 €)
3. Pilotprojektets effektstudie, som aktör Karleby universitetscenter Chydenius vid Jyväskylä universitetet (35 000 €).

Itla började utlysa egna **forskningsstipendier** från och med april 2021. Stiftelsen beviljade två personliga arbetsstipendium:

- Sambandet mellan hobbyer i barndomen och ungdomen och mentalt välbefinnande och psykisk hälsa i ungdomen och vuxen ålder. Johanna Timonen, examensprogram för doktorsutbildning i medicin, Uleåborgs universitet (12 000 €).
- Lapset puheeksi -menetelmä kouluympäristössä (Föra barnen på tal -metoden i skolmiljö). Lotta Allemand, doktorandprogram i psykologi, inlärning och kommunikation. Helsingfors universitet (23 668 €)

Ledarskapsexpertis – mot ett barncentrerat ledarskap

År 2021 gjorde Itla en satsning på ledares förmåga att främja människocentrerat välfärdsledarskap och facilitering av förändringar. Eftersom coronapandemin fortsatte genomfördes stiftelsens ledarskapsutbildningsverksamhet i huvudsak i form av virtuell utbildning. Våren 2021 fortsatte den nätbaserade workshopserien för välfärdsledarskap i samarbete med bland annat föreningen Children England samt staden Leeds i Storbritannien. Workshopparna tog upp möjligheterna att få unga djupt engagerade i den politiska planeringen - även under coronapandemin och virtuellt - samt Leeds omvandlingsresa till en barncentrerad stad genom en förändring till relationsbaserat ledarskap.

Sex månaders ledarskapsutbildning genomfördes för chefer inom Itlas Regionala lärandenätverk. Ledarskapsutbildningen stödde regionerna i det medvetna bygget av gemensamma mål, i att utnyttja olika aktörers kompetens, i att stödja en ansvarsfull självstyrning samt om den starka kopplingen mellan slutanvändarens feedback och organisationens inlärning i vården.

Utbildningsmodulerna om gemensamt skapande i Itlas långvariga ledarskapsutbildning Barndomens byggare, var på grund av coronapandemin våren 2021 på paus, men deltagarnas sektorsövergripande "båtlag" fortsatte arbeta tillsammans. En andra kurs inom Barndomens byggare började som en virtuell kurs i december 2021.

Hösten 2021 stärktes Itlas satsning på **försöksverksamhet** som kompletterar information som erhållits genom forskning och praktik, och påskyndar en framtidskompatibel reform av frågor rörande barns välbefinnande. Tillsammans med statens center för lärande och kompetens Valteri inleddes hösten 2021 ett experiment, med målet att modellera genomförandet av lärandestödjande rehabilitering i den lokala skolan och därmed utveckla metoder för samhällsbaserad elevvård.

Man började utvidga förståelsen för sambandet mellan barns och ungas välbefinnande och ekologisk hållbarhet och förhållandet till naturen med en serie av sju dialoger.

Cirka 50 hållbarhetsexperter och professionella från offentliga förvaltningar, organisationer, stiftelser och företag funderade på hur barns och ungas välbefinnande kan stödjas som ett led i främjandet av planetariskt välbefinnande och hållbar utveckling.

Itla fungerade också som innovationspartner på Työ 2.0 Lab, som är en statlig mötesplats för fenomenbaserad administrations- och sektorsövergripande förberedelse om gemensamt lärande.

Program och projekt

Itla genomför både operativa projekt och forskningsprojekt antingen ensam eller i samarbete med andra aktörer. Det viktigaste initiativet år 2021 var Itlas eget treåriga program om barnfamiljsfattigdom och dess lösningar.

Från samma linje - lösningar för barnfamiljfattigdom -programmets (Samalta viivalta) mål är att utreda läget gällande fattigdom i barnfamiljer i Finland, att identifiera effektiva åtgärder genom vilka fattigdomen i barnfamiljer kan minskas, samt att accelerera forsknings- och effektivitetsverksamhet i ämnet.

I programmets första fas syntetiserades tidigare forskningsdata i ämnet och forskningsluckor kartlades med hjälp av den fenomenkartamodell som utvecklats av Vetenskapsakademien i Finland. Itla organiserade två fenomengrupper om sambandet mellan skolning och familjebakgrund.

Läs mer på sidan 36

Den ovannämnda treåriga donationsprofessuren vid Tammerfors universitet är en del av programmet som bekämpar fattigdom i barnfamiljer.

Itla har samordnat Nordiska ministerrådets projekt **The First 1000 days in Nordic Countries** i Finland sedan 2019. Projektet undersöker hur de nordiska länderna främjar psykisk hälsa inom hälso- och sjukvården under graviditeten, stödjer upprättandet av en trygg anknytningsrelation inom vården av barn och små barn och stödjer psykiskt välbefinnande inom småbarnspedagogiken. År 2021 publicerade projektet en rapport om kunskapsbasen som psykosociala stödtjänster för gravida kvinnor och barn under två år bygger på i Norden De nordiska länderna har samlat in förslag till åtgärder för att förbättra psykosocialt stöd. De policyrekommendationer som sammanställts utifrån olika länders förslag kommer att publiceras 2022 som en separat rapport och presenteras för Nordiska ministerrådet vid projektets slutkonferens sommaren 2022.

Läs mer på sidan 43

Studien visade att barn och barns välbefinnande syntes endast blygsamt i de diskussioner som fördes i samband med valet. Studien Om **barns och barnfamiljernas välbefinnande som valteman i Finland** 2015–2021 publicerades i serien Itlas studier (2021:1).

Stöd till barn och ungdomar som svarar på deras beteende inom förskole-, grundskole- och småbarnspedagogik syftar till att öka forskningsbaserad kunskap och medvetenhet om fenomenet. Utbildningsstyrelsens och Itlas projekt (2020–2022) lanserades som en del av temagruppen för Det nationella VIP-nätverket (Nätverket för krävande specialstöd), som bygger på lärandestöd och inkluderingsutveckling av programmet Oikeus oppia (Rätt att lära sig).

Med projektet **Yhteisillä ruokailuilla elämänvoimaa (Livskraft med gemensamma matstunder)** stöder man babybarnfamiljers vardagsmåltider och kartlägger om det ändrar familjens liv i riktning mot hälsosammare liv och fler markerade stunder tillsammans. Projektet genomförs i samarbete med Förbundet för mödra- och skyddshem samt det sociala företaget Venner.

En systematisk litteraturöversikt av **barns relation till naturen på välbefinnande och hälsa** publiceras år 2022. Projektet är även ett resultat av ett samarbete med Stiftelsen Alli Paasikivi och en forskargrupp vid Finlands miljöcentral SYKE. Läs mer i artikeln *Förhållandet till naturen främjar barns välbefinnande*. Läs mer på sidan 38

Effektivitetsstudien av Vamos-tjänsten 2020–2021 som genomförts för Diakonissainstitutet. Ungdomstjänsten Vamos belönades i tävlingen Vuoden Vaikuttavuusteko 2021 i kategorin Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden teko. Effektstudien fick ett särskilt omnämnande. Effektivitetsstudien för Vamos ungdomstjänsts publicerades i Itlas studieserie (2021:3) och en sammanfattning av den i Point-serien.

En studie som genomfördes **för norra inlärningscentralen (OT-keskus) år 2021 om modellen för "vård istället för åtal"**. Studiens viktigaste mål är att beskriva den genomförda verksamhetsmodellen och spegla resultaten mot andra liknande verksamhetsmodeller. Den preliminära rapporten blev färdig i oktober 2021.

Den demografiska forskningsprojektet Muuttuva väestö studerar effekterna av demografiska förändringar på småbarnspedagogiken och undervisningen, och är ett forskningsprojekt finansierat av undervisnings- och kulturministeriet, som kom-

mer att genomföras i samarbete med Helsingfors universitet och MDI 2022–2024.

Donationsprofessurer

Donationsprofessurer för interventions- och implementeringsforskning vid universiteten i Uleåborg och Åbo 2019. Professurerna fokuserar på forskning om implementering av insatser som främjar barns, ungdomars och familjers välbefinnande.

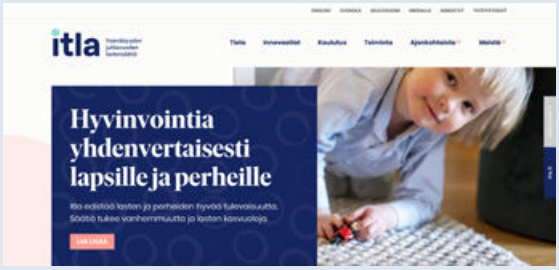
År 2021 donerades en professur i studien av barnfamiljfattigdom till Tammerfors universitet. Syftet med donationsprofessuren är att främja fenomenbaserad och tvärvetenskaplig undervisning, forskning och effektivitet i samband med barnfamiljfattigdom.

Kommunikation och evenemang

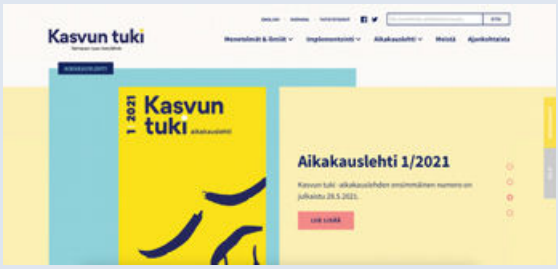
Kommunikation gör Itla och dess verksamhet kända och gör det för egen del möjligt att uppnå verksamhetens mål. Under 2021 kommer vi att publicera helt nya informationsvägar i Itla och förbättrade befintliga kanaler.

Itla har fem webbplatser eller tjänster, fem sociala mediekanaler, en podcast och ett nyhetsbrev. Itla publicerar studier, rapporter och policyrekommendationer i sin egen serie och tidskriften Kasvun tuki. Bland Itlas egna publikationsserier utkom *Pointti: Tydligt från studien*, som sammanfattar forskningens kärna. Den första Pointti-publikationen sammanfattar effektstudierna av ungdomstjänsten Vamos.

De mest populära ämnena i Itlas kanaler var studier Om bakgrunden till betalningsstörningar för unga, flera betungande faktorer och Barns och barnfamiljers välbefinnande som valteman i Finland 2015–2021. Dessutom var publiken intresserad av programmet Från samma linje – lösningar för barnfamiljfattigdom, gåvoprofessurerna och lanseringen av Itlasto och tidskriften Kasvun tuki.

itla.fi

kasvuntuki.fi

itlasto.fi

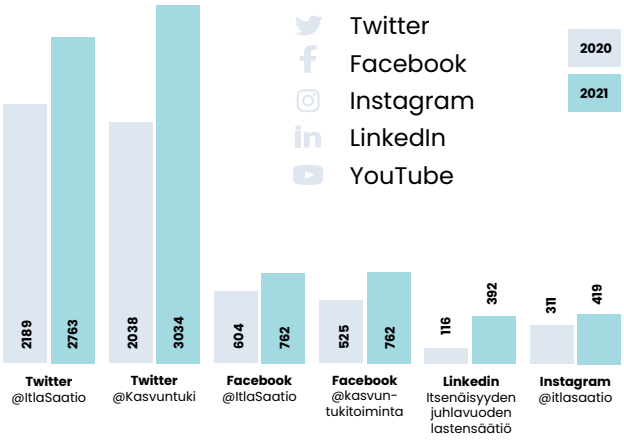

Lapsuudenrakentajatverstas.fi

samaltaviivalta.fi

Podden Lapsuuden rakentajat som startade i april 2020 fortsatte med tio nya avsnitt. Dessutom publicerade man det första avsnittet av Kasvun tuki podden Triangeli. Vid utgången av 2021 hade sammanlagt 21 avsnitt publicerats och de hade lyssnats på sammanlagt 2554 gånger.

Elva blogginlägg och tio gästpennainlägg publicerades på itlas hemsida. Bland bloggar *Har vårt land tålamod att reformera barnskyddstjänster* lockade flest läsare. Från gästpennor *Corona-tiden utmanar relationer – stöd för förhållandet har en betydande inverkan på relationstillfredsställelsen.*

Under 2021 genomfördes två barn- och ungdomsnyhetsbrev med MustRead-medier, ett om barnfamiljfattigdom och det andra om samhällspåverkan.

Året för forskad kunskap

Itla deltog i Europeiska temaåret för forskad kunskap 2021 som anordnades av undervisnings- och kulturministeriet, Finlands Akademi och en delegation från Det vetenskapliga samfundet.

Syftet med Temaåret för forskningsbaserad kunskap var att öka insikten om de omvälvande förändringarna i dagens samhälle och svaren på dem samt att göra informationen ännu mer åtkomlig och dess betydelse mer synlig i vardagslivet.

Itla genomförde fyra evenemang under Året för forskad kunskap. Dessutom publicerades tidskriften Kasvun tuki och Itlasto som en del av temaåret för forskad kunskap.

Publikationer

NAVIGAATTORI – Itlas utredningar och rapporter
Pyykkönen J, Pyykkönen T, Pulli P. Perustili – vägen till stödjande och transparent social trygghet (2021:1)

HORISONTTI – Itlas undersökningar
Hiilamo A, Jalonen H, Helve O, Kaila M, Ristikari T, Virtanen P. Barns och barns familjers välbefinnande som valteman i Finland 2015–2021 (2021:1)
Hiilamo A, Keski-Säntti M, Kääriälä A, Hiilamo H. Betalningsanmälningar för unga vuxna – registerstudie med åldersgrupper 1987 och 1997 (2021:2)
Merikukka M, Hartman M, Ristikari T, Hilli P, Juutinen A, Keski-Säntti M, Virtanen P. Vamos-undersökning i effektiviteten av ungdomstjänster (2021:3)

TIENVIITTA - Itlas policyrekommendationer
Forskningsbaserade arbetsmetoder för att ta hand om tonårsplacerade barn. Från visioner till åtgärder, konkret utveckling och dialog med ungdomar (2021:1)

POINTTI (PUNKT)
Vamos visade sig vara effektivt i studien (2021:1)

Tidskriften Tidig insats, nummer 2021:1 och 2021:2.

Evenemang	
Januari	Anslutna tillförlitliga datautrymmen för att stödja beslutsfattande 12.1.
	Kick-off för träningsserien: Kvalitet och effektivitet inom barn- och ungdomstjänster – evidensbaserade metoder som en del av det dagliga arbetet 14.1.
Februari	ChildFair State – mot en barn- och ungdomscentrerad välfärdsstat 9.2.
	Vad hjälper? rapportens publikation i webinariet 10.2.
Mars	Som förälder i Finland - publiceringstillfälle 5.3.
	Leeds – en barnvänlig stad, hur gick det till? 9.3.
	Stöd för att rota evidensbaserade metoder, utbildning 1/4, 22.3
	Tidiga år i Norden – Lansering av Rapporten The First 1000 Days 26.3.
April	UAJ – Leder för den nya åldern 6,4.
Maj	Emotionella färdigheter och ledning 4.5.
	Itlas kommunalvalssoffa 5.5.
	Stöd för att rota evidensbaserade metoder, utbildning 2/4, 17.5
	The First 1000 days - workshops 7.5–21.5.
Augusti	Gemenskapens inverkan på integrationen av barnfamiljstjänster: informationsevenemang för förberedare i välfärdsområden 18.8.
	Barndomens byggare – prisutdelning till vinnaren 26.8.
	Temadiskussion om Gemenskapseffekter för att stödja ungdomars prestationer, augusti-september
September	Gemenskapens påverkans- och välfärdsområden – samarbetsgruppens första möte
	Stöd för att rota evidensbaserade metoder, utbildning 3/4, 15.9
	Bra jobbat ung 29.9.
	Nätverksmöte för NordicDataPrev 21–22.9.
November	Webinarium för forskning om födelsetalsforskning: Främja fertilitetsmedvetenhet 3.11.
	Stöd för att rota evidensbaserade metoder, utbildning 4/4, 9.11
	Ääni21 – Forum för barnets rättigheter 12.11.
	Masterprogramkurs i vård och omsorg (5 HP) vid HU: effektiva metoder och verksamhetsmodeller i forskningsbaserat beslutsfattande, november-december

Administration

Organ och personal

Stiftelsens **institutioner** är en delegation, en styrelse, en finanskommitté och verkställande direktör. Under verksamhetsåret 2021 hade stiftelsen dessutom ett redaktion för tidskriften Kasvun tuki och en internationell expertpanel. Stiftelsen följer goda styrelseformer i sin verksamhet och är medlem i Stiftelser och fonder rf.

Politices dr, docent Petri Virtanen har varit verkställande direktör för stiftelsen sedan februari 2019. Verkställande direktör Petri Virtanen är deltidsprofessor i förvaltningsvetenskap vid akademiska enheten för ledarskap vid Vasa universitet.

Stiftelsens **delegation** har till uppgift att övervaka, stödja och främja stiftelsens verksamhet. Kommissionens fastställande, sammansättning och mandatperiod föreskrivs i lag (1004/2017). Stiftelsens delegation sammanträdde tre gånger år 2021. Delegationens ordförande är Mirka Soinikoski (gröna.) och vice ordförande är Eeva-Johanna Eloranta (sd.).

Baserad på stiftelselagen 2015/487 (2015/487) ska stiftelsens **styrelse** försörja för stiftelsens administration och om att stiftelsens verksamhet är ordentligt organiserad. Dessutom ansvarar styrelsen för att säkerställa att stiftelsens bokföring och finansiella kontroller är ordentligt organiserade. I enlighet med stiftelsens arbetsordning förbereder styrelsen de frågor som skall diskuteras i delegationen. Dessutom beslutar styrelsen om stiftelsens strategi, resursplanering och policyinriktning.

Stiftelsens styrelse sammanträdde sju gånger år 2021. Styrelsens ordförande är Tuomas Kurttila och vice ordförande är Sanna Vesikansa.

DELEGATIONENS LEDAMÖTER ÅR 2021	
Ledamöter	**Suppleant**
Mirka Soinikoski (Gröna) (Ordf.)	Noora Koponen (Gröna)
Eeva-Johanna Eloranta (sd) (vice ordf.)	Kimmo Kiljunen (sd)
Riitta Mäkinen (sd)	Johanna Ojala-Niemelä (sd)
Ari Koponen (sf)	Juha Mäenpää (sf)
Sanna Antikainen (sf)	Sheikki Laakso (sf)
Anna-Kaisa Ikonen (saml) *(fram till 14.9.2021)*	Terhi Koulumies (saml)
Sinuhe Wallinheimo *(från och med 14.9.2021)*	
Ville Kaunisto (saml)	Pekka Aittakumpu (c)
Hilkka Kemppi (c)	Pasi Kivisaari (c)
Pia Lohikoski (vf)	Mikko Ollikainen (sfp)

STYRELSELEDAMÖTER 2021:	
Ledamöter	**Suppleant**
Thomas Kurttila (ordf.)	Johanna Laisaari
Sanna Vesikansa (vice ordf.)	Mikko Mäkelä
Maria Kaisa Aula	Hanna Heinonen *(avgångsanmälan från och med 1.9.2021)*
Petri Pohjonen	Arto Willman
Mirjam Kalland	Jorma Komulainen
Riitta Särkelä	Mikko Mikkola
Terhi Päivärinta	Tuire Santamäki-Vuori

Finanskommitténs uppgift att stödja stiftelsen i syfte att genomföra ansvarsfull investeringsverksamhet. Stiftelsens finansiella förvaltning måste vara metodisk, säker, ge avkastning, eftertänksam och långsiktig. Finanskommittén utvärderar avkastningsutvecklingen och riskerna med de investerade tillgångarna, investeringsstrategins funktionalitet och externa kapitalförvaltares aktiviteter. Finanskommittén sammanträdde fyra gånger under verksamhetsåret.

Finanskommitténs ledamöter år 2021:
Mikko Mikkola (ordf.)
Tuomas Kurttila
Annika Ekman
Sami Yläoutinen.

Oy Tuokko Ab fortsatte som revisor för stiftelsen, med KHT Janne Elo som ansvarig revisor. Revisionen under räkenskapsåret genomfördes i november-december.

Redaktionen för tidskriften Kasvun tuki ansvarar för att leda arbetet i tidskriften Kasvun tuki. Dess uppgift är att utveckla innehållet i tidskriften och det nya utvärderingssystemet, att främja tidskriftens fokus på forskning, att säkerställa kvaliteten på systematiska granskningar och att godkänna metoduppdateringar. Vetenskapliga rådet sammanträdde tre gånger under berättelseåret.

Redaktionsmedlemmar i tidskriften Tidig insats år 2021:
Taina Laajasalo
Kirsi Peltonen
Jorma Komulainen
Mika Niemelä
Riittakerttu Kaltiala

Den rådgivande nämnden, som inrättades 2020, ansvarar för att stödja och stärka Itlas position och effektivitet nationellt och internationellt. Panelen utmanar och ger globalt perspektiv och expertis till strategiska teman och innehåll, bland annat genom att utöka stiftelsens internationella nätverk och influenser för att uppnå strategiska mål. Därtill kan panelen delta i fondens strategiska projekt på ett separat överenskommet sätt.

Expertpanelens ledamöter år 2021
Professor Jens Meyer, INSEAD, Frankrike, specialiserad på ledning och strategi.
Professor John Lavis, McMaster University, Kanada specialiserad på effektivitet och evidensbaserade aktiviteter för hälsoinsatser
Gruppchef, Piret Tõnurist, PhD, OECD-OSSI, Frankrike, specialiserad på innovation och tjänstedesign i OECD-länderna.

Med coronaviruset har Itla, liksom i många andra arbetsgemenskaper, vant sig vid att arbeta på distans. Under våren 2021 beslutade man att flytta till ett arbetssätt där personalen är oberoende av plats, det vill säga **att personalen** själva kan bestämma var de vill arbeta, bara arbetsuppgifterna tillåter det.

I slutet av 2021 arbetade 16 personer vid Itla. Våren 2021 började Tiina Huttu att arbeta som expert på vetenskapskommunikation, och Karla Stenberg som projektkoordinator vid Stiftelsen. Hösten 2021 började Aapo Hiilamo som senior forskare inom programmet mot barnfamiljfattigdom. I slutet av året anställdes Taru Lilja som projektforskare för programmet för barnfamiljfattigdom och Anni Kyösti som projektforskare för UKM:s forskningsprojekt. Båda inleder sina uppdrag från början av 2022. Dessutom började Ilona Reinikainen som kommunikationspraktikant.

Arbetssättet oberoende av plats återspeglas i att personalen arbetar över hela Finland och delvis från utlandet.

Personalen är i god form

Personalens välbefinnande i arbetet uppföljs av en arbetsplatsundersökning som genomförs ungefär varannan månad. Med arbetarundersökningen samlar man regelbundet in information om medarbetarens erfarenheter av välbefinnande på jobbet, krafter i jobbet, motivation, kompetens och arbetsgemenskap. Personalen bedömde påståendena enligt skalan fullständig oenighet (1) – helt överens (5). Under 2021 var medeltalet för undersökningsresultaten 4, så resultaten har legat på en utmärkt nivå trots den exceptionella situationen orsakad av coronaviruset.

Kapitalförvaltning och ekonomi

Sedan år 2018 har Aktia fungerat som kapitalförvaltare för Itla. (fd. Taaleri Oyj) och EVLI Bank Oyj. Kapitalförvaltarna rapporterar om sin verksamhet till stiftelsens finanskommitté kvartalsvis.

Enligt stiftelsens investeringsstrategi fastställs det långsiktiga strategiska målet för stiftelsens investeringsförmögenhet till 4 % årlig reell avkastning. Tidshorisonten för att investera i stiftelsen är lång och stiftelsens tillgångar måste planeras och ansvarsfullt. Investeringar bör diversifieras effektivt mellan olika tillgångsslag, geografiska områden, branscher, kapitalförvaltare och investeringsstilar. Begriplighet och transparens är viktiga grundprinciper för genomförandet av investeringsaktiviteter.

- Budgeten för rörelseutgifter för 2021, 2 750 000 euro
- Budgeten för driftskostnader för år 2021 uppgick till 2 320 144,84 euro (2 067 026,27 euro år 2020).
- Den 31 december 2021 uppgick marknadsvärdet på investeringstillgångar till 64 135 576,91 euro och likvida medel till 5 123 901,65 euro

Marknadsmiljö

2021 kommer sannolikt att gå till historien som ett genomsnittligt bättre investeringsår. Aktiekurserna steg kraftigt under året, mätt i euro blev aktierna i världen hela 27 % dyrare. I västländerna var investeringsåret synnerligen gott, aktiekurserna steg med 31% men aktieavkastningen på utvecklingsländernas marknader var i jämförelse betydligt sämre och stannade i medeltal under 5 %.

Räntorna på europeiska statsobligationer gav minus 2,9 % och europeiska företagsobligationer med bättre kreditbetyg gjorde en förlust på 1 %. Riskfyllda lån gav i medeltal en positiv avkastning i olika världsdelar, 3,2 % i Europa och något över 6 % i utvecklingsländerna.

Resultat från investeringar

Årets avkastningar på placeringstillgångar var 16,3 % på plus. Aktieinvesteringarna gav 27,9 procent. Ränteplaceringar -0.3 % och alternativa investeringar 11.5 %.

Investeringarna delades in i olika tillgångskategorier vid årets slut enligt följande: 55 % investeringar i eget kapital, 37 % ränteinvesteringar och 8 % alternativa investeringar.

Den geografiska uppdelningen av aktieinvesteringar är i linje med den fördelning som anges i strategin.

Enligt Itlas investeringsstrategi bör ränteplaceringarnas huvudsakliga vikt ligga på företagslån som har goda kreditbetyg. I slutet av året var denna vikt 80%
Av de alternativa investeringarna var vid årets slut majoriteten av investeringarna i brett diversifierade lösningar. Geografiskt både i hemlandet och de internationella marknaderna.

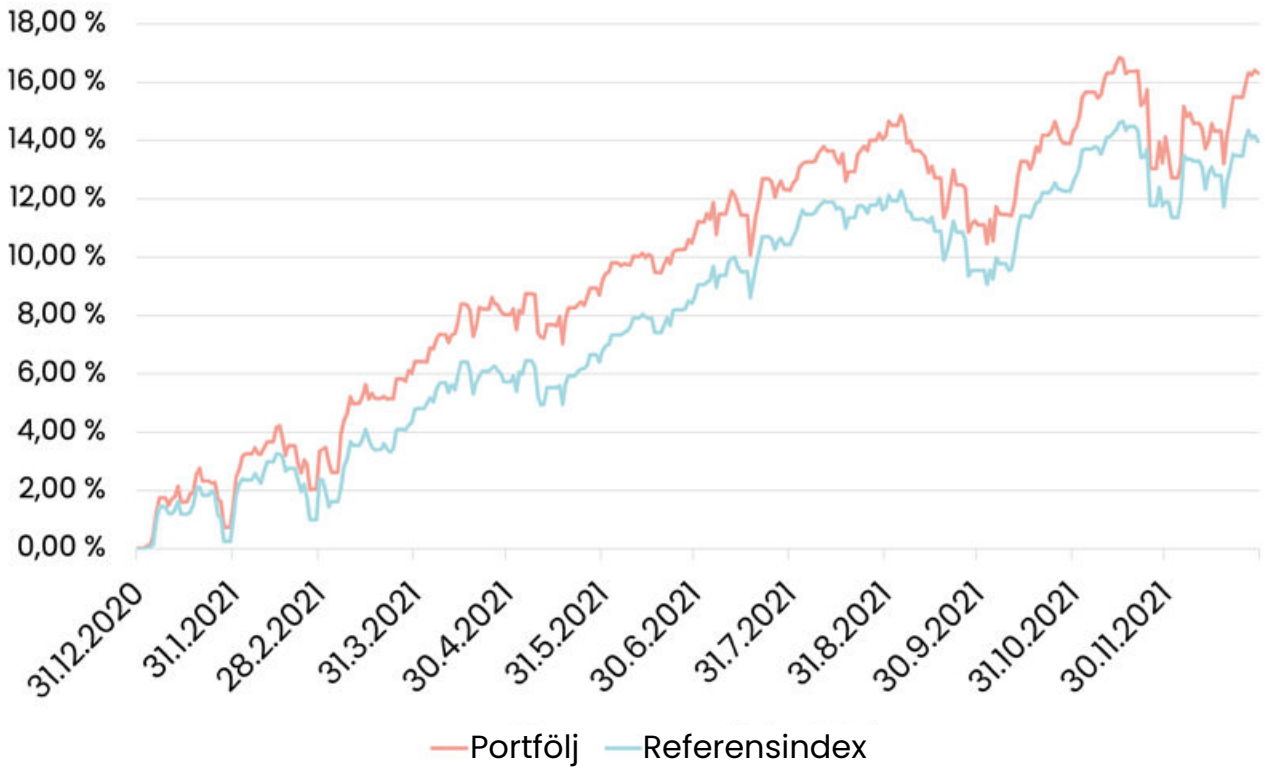
I slutet av året skilde sig fördelningen av portföljen inte nämnvärt från den definierade neutrala tilldelningen av investeringsstrategin.

Faktiska utgifter: 2 320 145 euro

Driftsbudget: 2 750 000 euro

Intäkter från investeringsportföljer (TWR)

En översyn av år 2022

Ur barns välbefinnandeperspektiv, år 2022 fortsätter att vara ett år av omvälvningar.

År 2022 kommer fortfarande att präglas av coronapandemin och dess effekter, även om de redan minskar. Pandemin har haft en direkt inverkan på barn, ungdomar och familjer, till exempel som en psykisk hälsobörda och brist på lärande. I förberedelserna av denna årsberättelse i början av 2022 har Rysslands aggression i Ukraina dessutom försatt världssituationen i en ny position, vilket tvingar Finland att tänka på barns välbefinnande och samhällets hållbarhet ur ett nytt perspektiv.

Förändringen i den säkerhetspolitiska miljön återspeglas i barnens välbefinnande. Med detta i åtanke har stiftelsen varit aktiv i att lansera åtgärder relaterade till kriget i Ukraina i början av 2022.

Verksamhetsåret 2022 är det sista året i stiftelsens nuvarande strategiperiod. Under 2022 kommer stiftelsen att ta fram en strategi för 2023–2026 som en öppen process tillsammans med intressenter.

År 2022 är också Itlas 35-årsjubileum. Vi firar vår årsdag med arbete och under ledning av Republikens president Sauli Niinistö. Huvudtemana för våra jubileumsevenemang är framtiden och den sociala och barns resiliens i vardagen - att stödja barn att klara sig samtidigt som man säkerställer tjänster för barnfamiljer i föränderliga situationer.

Det framväxande temat i Itla är relaterat till barnens förhållande till naturen och därmed till barns planetariska välbefinnande. Till exempel blir det allt vanligare att tala om att mildra klimatångesten i Finland. År 2022 kommer vi troligen att se nya typer av fenomen som utmanar barns och barnfamiljers välbefinnande. Ett sådant fenomen är relaterat till den annanhet och ensamhet som barn upplever. Snabbt framskridande demografiska förändringar, såsom sjunkande födelsetal och en åldrande befolkning, för med sig sina egna utmaningar, vilket snabbt påverkar tillgången till tjänster för barn och barnfamiljer. De välfärdsområden som i början av år 2023 kommer att starta sin verksamhet bildar ett kapitel för sig mitt i denna förändringsprocess. Lösningar för till exempel tjänsteintegration och familjetjänster kommer att genomföras per välfärdsområde i slutet av 2022.

Under verksamhetsåret 2022 ökar efterfrågan på stiftelsens forskningskompetens, vilket har varit ett strategiskt mål de senaste åren. Detta är en fortsättning på det intresse som uppstått de senaste åren för att samarbeta med stiftelsen i frågor som rör barns välbefinnande.

Kärnan i Itlas verksamhet kommer inte att förändras under 2022. Konventionen om barnets rättigheter, stärkandet av jämlikheten, minskningen av ojämlikheten, internationaliteten och byggandet av broar genom att sammanföra förändringsaktörer förblir vägledande principer för organisationen och driften av fondens verksamhet.

Ledarskapsfrågorna är mycket universella.

Ledarskapsutbildning gjorde målet med det egna arbetet tydligare

Jussi Ketonen, utvecklingschef för Lauste Familjerehabiliteringscentret, startade Itlas ledarskapsutbildning Barndomens byggare redan i början av 2020. Kursen berikade Ketonens eget nätverk och fick honom att se på hans egna vanor och uppfattningar på ett nytt sätt.

Hela 22 chefer från olika branscher slutförde Iltas ledarskapsutbildning Barndomens byggare. Utbildningen består av sex moduler och mellanuppgifter för att stärka den systematiska förståelsen för ledarskaps- och välbefinnandefrågor, för att utveckla hanteringen av människocentrerade organisationer och serviceverksamhet samt för att främja en mångsidig och effektiv användning av information och inkludering av barn och familjer.

Bland deltagarna fanns beslutsfattare, ledare och påverkare i barns välbefinnandefrågor. Jussi Ketonen säger att olika människors engagemang var en rikedom för utbildning.

"Ledarskapsfenomenet är ganska universellt. Vi överväger samma typ av frågor, oavsett vilken typ av proffs vi är. Jag har alltid känt att ju bredare och mer mångsidig gruppen är, desto rikare är diskussionen", säger Ketonen.

”Genom att titta på andras goda erfarenheter och utvecklingar lär man sig också mycket i relation till sitt eget arbete. Det är intressant att höra människor i olika branscher och organisationer berätta om sitt arbete och tänka på vad samma fenomen betyder i sin egen arbetsmiljö.”

Ketonen har arbetat i expert- och utvecklingspositioner inom barnskydd i nästan 20 år. Ledarskapsutbildningen har gett nya perspektiv på att se sitt eget område.

”Barnskyddet innebär mycket lagstiftning och ramvillkor som definierar verksamheten. Men för att utveckla tjänsterna och uppnå en påverkan på välbefinnandet var det viktigt att se närmare på hur vi även inom barnskyddet kunde uppnå mer samskapande och införa ett tjänstetänkande som baserar sig på en utveckling av olika ekosystem. Vi behöver nya typer av operativa strukturer och tjänsteinnovationer som kan användas för att förändra hela branschen."

Ketonen säger att han medvetet letar efter situationer där han kan tänka på frågor relaterade till sitt eget arbete och yrke sett ur ett bredare perspektiv. Det tjänar inte till något att gräva ner sig i en grop, eftersom kopplingarna till olika industrier och tjänster erbjuder en möjlighet till lärande och utveckling. Detsamma gäller professionella relationer mellan personer.

Den första kursen av skolningen drog ut med två år, även om dess ursprungliga längd var 10 månader. Enligt Ketonen var detta inte bra för inlärningsprocessen.

”Det hade varit kul att ses mer live, för förutom själva utbildningen är även diskussionerna vid andra tillfällen viktiga och användbara. Det är dessa fria diskussioner som ofta ger upphov till goda idéer och reflektioner”, säger Ketonen.

”Å andra sidan har coronaviruset också bidragit till vårt arbete på ett positivt sätt, eftersom vi har löst mycket aktuella problem kring det och varit tvungna att leta efter nya insynsvinklar.”

Ketonen berömmer ledningsutbildningen för sin kunskapsbaserade karaktär och för det faktum att fenomen och hantering granskades från olika perspektiv, ledda av olika experter. Trots coronaviruset kunde gruppen under några tillfällen bekanta sig med barncentrerade tjänster på plats och observera de aktiviteter som driver en framgångsrik kundupplevelse.

”Under utbildningen har jag kunnat lära känna ett stort antal personer som redan är bekanta för mig, reflektera över vad jag tycker är viktigt i mitt eget arbete och spegla mitt eget perspektiv mot ett bredare sammanhang.”

Bra jobbat! – ungas tankar om framtiden och arbetslivet

Under våren och hösten 2021 anordnade Arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma, Itla samt Ekonomi och ungdom TAT goda dialoger i anknytning till temat Bra jobbat! och ett online-evenemang. Ungdomar och deras tankar om framtiden och arbetslivet var i centrum för både dialogerna och evenemanget.

Över 60 personer deltog i evenemanget och cirka 30 personer deltog i förhandsdialogerna. Helheten av program kulminerade i ett ungdomsevenemang under temat Bra jobbat! den 30 september 2021. Ungdomar, forskare, yrkesverksamma, beslutsfattare och representanter för näringslivet diskuterade framtiden och arbetslivet tillsammans, samt hur man bättre kan stödja ungdomars välbefinnande och engagemang i arbetslivet.

Mer än 860 åskådare deltog i evenemanget, och på dagen för evenemanget nådde Twitter-taggen **#HyvääTyötäNuori** som bäst 3: e plats på finska Twitter. Popularitet visar att unga människor, arbete och framtid samt ett arbete för dessa målsättningar är meningsfulla och inspirerande.

De viktigaste idéerna för onlineevenemanget samlades i ett fempunktsmanifest för gott arbete och framtiden:

1. Varje ung person bör ha möjligheten att bygga ett liv som överensstämmer med individens personliga uppfattningar och stil.
2. Ungdomars styrkor och möjligheter ska göras synliga
3. Låt ungdomar påverka i frågor som rör dem
4. Omsorg om arbetsförmåga och välbefinnande i arbetet
5. Den första arbetslivserfarenheten ska vara en positiv upplevelse för varje ung person

Manifestet riktar sig till utbildningsinstitutioner, arbetsplatser och experter som arbetar med ungdomar. Varje ung person förtjänar att få stöd för att bygga sin egen individuella väg!

Manifestet på finska för gott arbete och framtiden finns på sidan itla.fi/aineistot

Prisutdelning för utmaningstävlingen Barndomens byggare Mobilappen StepApp

Temat för utmaningstävlingen år 2021 var digitala lösningar under coronaperioden, som har visat sig vara viktiga i arbetet med barnfamiljer. StepApp-mobilapplikationen som utvecklats av Nyfamiljerna i Finland rf, som vann utmaningstävlingen, används i coaching som främjar välbefinnande inom nyfamiljer.

StepApp-appen syftar till att stärka och öka funktionaliteten hos familjer genom till exempel spel och övningar, och genom att ge mer information om teman relaterade till nyfamiljeliv. Appen är riktad till vuxna samt barn i skolåldern i en nyfamilj. Dessutom bidrar appen till att stärka familjers interaktionsförmåga, hantering av vardagen och problemlösningsförmåga.

"Att förstå mångfalden av familjer i servicesystem och att utveckla välfärdstjänster med beaktande för kundernas behov, tillgänglighet och användarvänlighet minskar ackumuleringen av riskfaktorer för familjer", säger Kirsi Heikinheimo, verkställande direktör för Nyfamiljerna i Finland rf.

År 2022 kommer StepApp att användas i 17 kommuner i Birkaland, Centrala Nyland och Egentliga Finland.

Hedersutmärkelse år De ungas skyddshus för digitalt familjearbetsprojekt

Utmaningstävlingen Barndomens byggare hedrade Finlands Röda kors för ett digitalt familjearbetsprojekt som stöder ungdomar och digital inkludering i lokalsamhället.

Utmaningstävlingen Barndomens byggare arrangerades år 2021 tillsammans med Rädda Barnen rf:s projekt för digisocialarbete.

Fenomengrupperna gav upphov till diskussioner om hur familjebakgrunden inverkan på utbildningsstigar

Den första fenomentabellen i programmet för barnfamlijfattigdom, Från samma linje, fokuserade på fattigdomens kapacitet till generationsöverskridande övergångar. I den andra debatten betonades starkt det finländska servicesystemets oförmåga att stödja invandrarfamiljer.

Våren 2021 lanserade Itla ett treårigt forsknings- och utvecklingsprogram för att ta itu med barnfamiljfattigdom. Programmet Från samma linje (Samalta viivalta) förfinar forskningsdata som underlag för beslutsfattande, lanserar experiment och stärker samarbetet mellan forskare och aktörer inom det tematiska området. Under hösten anordnades två fenomendiskussioner i samarbete med Häme Yrkeshögskola (HAMK), en för forskare och en för yrkesverksamma. Diskussionerna är en del av metoden Fenomenkarta som används i programmet Samalta viivalta.

Den första fenomentabellen grävde i fattigdomsövergången över generationsskiftet genom att kartlägga vad som är känt – och vad som inte är – om familjebakgrundens inverkan på utbildningsvägar. Tio forskare närmade sig från sina egna perspektiv, vilket öppnade upp en dialog om komplexitet i sambandet mellan familjebakgrund och utbildningsresultat.

”Diskussionen kartlade viktiga forskningsfrågor och begränsningar för informationssyntesen”, säger **Tiina Ristikari** utvecklingschef på Itla, som lett programmet.

Med tanke på informationssyntes sammanfattade diskussionen tre argument:

1. Sambandet mellan familjebakgrund och skolresultat och utbildningsvägar har stärkts i Finland under de senaste 15 åren.
2. Kopplingen mellan familjebakgrund och skolresultat och utbildningsvägar är svagare i Finland än i referensländerna.
3. Den finländska utbildningen, tillsammans med servicesystemet, kan inte ge ett tillräckligt stöd för inlärningsutmaningar som uppstått som en följd av komplikationer som har att göra med familjebakgrund.

Diskussionen behandlade ett antal kritiska frågor som ännu inte har behandlats av forskningen i ämnet.

Diskussionerna med yrkesverksamma inom barnfamiljer fortsatte vid den andra fenomentabellen som hölls i december. Det finländska servicesystemets oförmåga att stödja invandrarfamiljer betonades starkt i diskussionen. Det fördes också en debatt om hur skolan inte kan ge stöd åt utsatta barn. Samarbete med föräldrar fungerar inte heller alltid. Enligt yrkesverksamma kan elevskyddsarbete åsidosättas när det gäller "alltför utmanande" familjer och man kan till och med direkt göra en anmälan om barnskydd. Debattörerna noterade också att det ofta påstådda multiprofessionella samarbetet mellan tjänster visar sig vara inget annat än en myt.

"Diskussionen behandlade ett antal kritiska frågor som ännu inte har behandlats av forskningen i ämnet. Diskussionen visade också att det kommer att behövas allt mer dialog mellan yrkesverksamma och forskare i framtiden för att identifiera viktiga informationsbehov och genuint effektiva metoder", säger **Aapo Hiilamo** äldre forskare vid Itla.

Under våren 2022 kommer diskussionerna om samma fenomentabeller att fortsätta, till exempel runt beslutsfattarnas bord. Baserat på diskussionerna genomförs litterära sökningar och informationssynteser sammanställs. Den första syntesen av forskarnas fenomentabell publiceras år 2022.

VILKEN FENOMENKARTA?

Fenomenkartan är en metod utvecklad av Sofi, ett forskningsrådgivningsprojekt, för att skapa heltäckande helhetsbilder av information och för att implementera tillförlitlig datasyntes som uppfyller användarnas behov. Experter, forskare och andra yrkesverksamma inom området är involverade i processen med fenomenkartan. En fenomenkarta är en helhet som består av delar som strukturerar eller presenterar information om fenomenet på ett annat sätt.

Processen är strukturerad enligt följande:
1. Formulering av frågan sker tillsammans med experter som arbetar med ämnet.
2. Planering och implementering av datahämtning.
3. Datasyntesarbete: klassning av resultat, bedömning av graden av bevis, skrivning, kartläggning av forskningsluckor.
4. Utarbetande av åtgärdsförslag.
5. Kommunikation och interaktion om resultat.

Källa: Sofi, acadsci.fi/sofi/mita-sofi-tekee/ilmiokartta

På bilden Riikka Paloniemi (till vänster), Marianne Aulake och Terhi Arola.

Ett förhållande till naturen främjar barns välbefinnande

I december under Forumet om barns rättigheter berättade forskare vid Finlands miljöcentral om sin granskning som klarlägger vad vi vet om vikten av att barn har ett förhållande till naturen

TEKST Ina Ruokolainen

Barns förhållande till naturen har en flerdimensionell, holistisk koppling till hälsa och välbefinnande. Både forskning och resurser behövs för att stödja barns vardagliga interaktiva förhållande till naturen. Det är lika viktigt att lita på barn som självständiga aktörer när det gäller att definiera och bygga ett förhållande till naturen.

Det uppger forskarna Riikka Paloniemi, Marianne Aulake och Terhi Arola vid Finlands miljöcentral (SYKE), som diskuterade hur viktig relationen till naturen är för barns välbefinnande vid Forumet för barnets rättigheter fredagen den 12 november i Helsingfors.

De presenterade en granskning baserad på forskningslitteratur vid Ääni21-evenemanget, som också har utförts av forskaren Anna Ott. Granskningen är en del av ett projekt finansierat av Alli Paasikivis stiftelse och Självständighetsjubileets barnstiftelse sr, och har genomförts tillsammans med SYKE:s forskargrupp.

Intresset för barns förhållande till naturen har ökat avsevärt de senaste åren. Barns förhållande till naturen förändras i takt med urbanisering, digitalisering och förlust av biologisk mångfald. Forskarna presenterar frågeställningen om vilken inverkan denna förändring kommer att ha på barns och ungdomars hälsa och välbefinnande.

Under den senaste tiden har artiklar publicerats där naturens effekter på välbefinnande och hälsa studerats med både kvantitativa och kvalitativa metoder. Granskningen bygger på 21 kärnartiklar utvalda bland 1 760 internationella artiklar om barns relation till naturen. Översynen hade tre dimensioner av hälsa: fysisk, mental och social.

Behovet av en översyn uppstod genom viljan att samla in utbredd forskningsdata och kartlägga grunden för ytterligare forskning och praktiska åtgärder. Det viktigaste resultatet av studierna är att det finns ett samband mellan förhållandet mellan natur och välbefinnande.

Under den senaste tiden har artiklar publicerats där naturens effekter på välbefinnande och häl-

sa studerats med både kvantitativa och kvalitativa metoder. Granskningen bygger på 21 kärnartiklar utvalda bland 1 760 internationella artiklar om barns relation till naturen. Översynen hade tre dimensioner av hälsa: fysisk, mental och social.

Behovet av en översyn uppstod genom viljan att samla in utbredd forskningsdata och kartlägga grunden för ytterligare forskning och praktiska åtgärder. Det viktigaste resultatet av studierna är att det finns ett samband mellan förhållandet mellan natur och välbefinnande.

"De flesta hade en positiv utgångspunkt. Alla artiklar fann en koppling mellan hälsa och förhållandet till naturen. Bara ett fåtal artiklar fokuserade på att se på relationen ur perspektivet oro, ångest eller negativa naturupplevelser", säger Aulake.

Forskarna presenterade en kanadensisk forskningsartikel (Piccinnini m.fl. 2018) baserad på ett nationellt representativt urval av barn och ungdomar i åldern 11 till 15 år. Studien fann att barn som tyckte att ett förhållande till naturen var viktigt upplevde mindre depression, irritabilitet, nervositet och problem att somna än andra. Att leka utomhus var kopplat till en minskning av starka symtom bland flickor, medan sambandet inte var statistiskt sett lika signifikant bland pojkar.

Orsaken till att reaktionerna och uppfattningen om ångest ser olika ut bland flickor och pojkar är ett av flera möjliga teman som kräver fortsatt forskning. Till de nya teman hör även betydelsen av media och virtuella naturupplevelser för barns och ungdomars förhållande till naturen och allmänna välbefinnande.

Barn vet hur man agerar och berättar

Denna gång fanns det större variation mellan kvalitativ och kvantitativ forskning om naturens betydelse för barn. I intervjuer som gjorts i samband med forskningen lyfte barnen bland annat fram olika aktiviteter, det vill säga vad man kan göra i naturen, till exempel leka, fiska och simma. Intervjuerna avslöjade också barnens upplevda koppling till naturen och hur de återhämtar sig i den. Barnen kunde berätta vad som gör dem lyckliga i naturen.

"Det mest väsentliga är att barn aktivt kan söka välbefinnande i naturen. I beslutfattnings- och planeringsarbete måste man se till att naturmiljöer ska vara tillgängliga för alla", säger Arola.

Det är vuxnas plikt att ge barn möjlighet att vara aktiva och spela en aktiv roll för att bygga upp sitt eget förhållande till naturen. Det innebär inkludering och möjlighet att påverka till exempel under planeringsfasen av bygget eller verksamheten.

Syftet med SYKE:s grupp är att fortsätta forskningen och även tillhandahålla material för praktiska tillämpningar.

"Finlands Miljöcentral SYKE strävar efter att producera socialt betydelsefull forskning vars resultat kan tillämpas i rask takt. Jag är till exempel intresserad av hur barns relation till naturen skulle kunna stärkas varje dag i alla förskolor. Denna vardagliga exponering för naturen lägger således en grund för hälsa och välbefinnande hos småbarnen, men naturligtvis behövs det utöver exponering även naturskoleaktiviteter. Det är viktigt att fundera över hur barn och ungdomar kan inkluderas i planeringsarbete och tillsammans med yrkesverksamma proffs utforma gårdarna vid sina förskolor och skolor. På så sätt kan vi skapa närområden som ser ut som barn, där de trivs och som stödjer deras välbefinnande", säger Paloniemi.

Enkätens idéer stöddes av andra anföranden på seminariet, där barn och unga förklarade i ord hur deras förhållande till naturen ser ut medan forskare och beslutsfattare behandlade ämnet ur olika perspektiv. Tillgången till olika resurser lyftes fram, till exempel möjligheten att delta i naturklubbar och skaffa sig tillräcklig utrustning för att röra sig i naturen. En av de viktiga idéerna kretsade kring samverkan med naturen.

"Det dubbelriktade förhållandet till naturen kom intressant nog på tals, vilket innebär att barnen funderade över vad vi kan ge tillbaka åt naturen", berättar Arola.

"När naturen främjar människors hälsa borde människan också främja naturens välmående", tillägger Aulake.

NATUREN OCH DE VÄLFÄRDSEFFEKTER DEN MEDFÖR, och å andra sidan den oro som miljöns nuvarande läge ger upphov till, har lyfts fram i Itla på ett nytt sätt.

Man började utvidga förståelsen för sambandet mellan barns och ungas välbefinnande och ekologisk hållbarhet och relationen till naturen med en serie av sju dialoger. Experter från offentliga förvaltningar, organisationer, stiftelser och företag överväger att stödja barns och ungdomars välbefinnande som en del av främjandet av planetariskt välbefinnande och hållbar utveckling.

Det är sannolikt att välfärdsområden till slut kommer att inkludera metoder i sitt utbud av tjänster vars effektivitet inte har starkt evidensbas.

Marjo Kurki M.Sc. (Ekonomi), arbetar som äldre forskare vid Åbo universitets barnpsykiatriska forskningscentrum i Finlands Akademis flaggskeppsprojekt INVEST. Hennes forskning fokuserar på tidiga insatser för psykisk hälsa och deras genomförande. Dessutom arbetar Kurki som äldre forskare vid Itla, där hon ansvarar för metodbedömningen Tidig insats.

Lite kan sägas om effektiviteten av psykosociala tjänster för barn och familjer

Det finns omfattande belägg för evidensbaserad effektivitet av många finländska metoder som används inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten. Psykosociala tjänster för barn och familjer har inte belägg alls på samma sätt. Därför måste något göras. För att lösa problemet behövs mer resurser för att genomföra påverkansforskning", skriver äldre forskare Marjo Kurki.

Utgångspunkten för hälso- och sjukvården samt socialtjänsten är att det måste finnas omfattande bevis för deras effektivitet. Annars handlar det om att slösa bort resurser och pengar, och det blir meningslöst att organisera tjänster. Det finns omfattande belägg för effektiviteten hos många finländska social- och hälsovårdstjänster. Hälso- och sjukvården bygger på nationella rekommendationer för God medicinsk praxis gällande behandling och förebyggande av sjukdomar.

Valet av psykosociala metoder och psykologiska tester för barn och familjer bör också grundas på bästa möjliga bevis om insatsernas effektivitet och testresultatens tillförlitlighet. Hur ser den faktiska situationen ut? Finns det tillräckligt med effektivitet?

Internationell forskning tyder på dålig effektivitet

Psykosociala tjänster använder metoder för att främja psykisk hälsa och välbefinnande och för att förebygga problem. Psykologiska tester, å andra sidan, hänvisar till enkäter eller observationer för vilka det finns förutbestämda sätt att tolka mätresultaten. Sådant är till exempel GAD-7-formuläret, som mäter allmän ångestsyndrom.

För att veta om den psykosociala metoden är effektiv behövs omfattande forskningsbevis på positiva förändringar i barns välbefinnande. På samma sätt bör tillförlitligheten av psykologiska tester baseras på omfattande forskningsbevis.

I Finland känner man relativt lite till effektiviteten av ett antal psykosociala metoder och psykologiska tester. Naturligtvis är målet riktat mot det bättre, till exempel tillhandahåller man utbildning om hur dessa effektiva metoder kunde tas i bruk. I oktober 2021 utlyste social- och hälsovårdsministeriet dessutom en ansökan om statligt bidrag för bedömning av psykosociala tjänster för barn och unga.

Ministeriets finansiering är avsedd att stödja utvecklingen av välfärdsområden. Välfärdsområden bör ju kunna tillhandahålla tjänster som är särskilt effektiva. Det är osäkert om det finns tillräckligt med kunskap och skicklighet för att göra detta.

Endast tre procent av psykosociala ingrepp och drygt tio procent av de psykologiska testerna hade starka bevis på effektivitet.

Det är sannolikt att välfärdsområden till slut kommer att inkludera metoder i sitt utbud av tjänster vars effektivitet inte har starkt evidensbas. Inte ens en omgång av social- och hälsovårdsministeriets finansieringsansökan, och de resultat som den ger, förändrar helhetsbilden; i stället behövs det ett långsiktigt arbete och förståelse för forskningsdata i beslutsfattandet.

Även den minsta studien tyder på stora problem gällande effektiviteten. Detta blev konkret i vår systematiska granskning. Granskningen fokuserade på effektiviteten av psykosociala interventioner och psykologiska tester för barn under två år som används i alla nordiska länder, inklusive Finland. Resultaten av granskningen är tilltalande.

Endast tre procent av psykosociala ingrepp och drygt tio procent av de psykologiska testerna hade starka bevis på effektivitet. I Finland är ett så starkt effekttest till exempel EPDS-formuläret som används på mödravårdscentralen (Edinburgh Postnatal Depression Scale), utvecklad för att identifiera postpartum depression hos modern.

For mer än hälften av de psykosociala interventionerna fanns inga nordiska eller internationella effektbevis. Så varken – starka eller goda bevis.

Minst tre fjärdedelar av de psykologiska testerna hade åtminstone goda bevis på effektivitet. Problemet ligger alltså framför allt i psykosociala interventioner, inte så mycket i effektiviteten av psykologiska tester.

Det tar mycket tid att studera effektivitet

Starka forskningsbevis innebär att resultaten från flera metodologiskt högkvalitativa effektstudier är likartade. Det handlar om kumulation, det vill säga ackumulering av forskningsdata. Nu är ackumuleringen i Finland låg gällande psykosociala tjänster för barn. I vissa avseenden handlar det om otillräckliga forskningsresurser.

Vanligtvis baseras effektstudier på en analys av orsakssamband. Ett randomiserat jämförande test är det mest effektiva sättet att fastställa orsakssamband mellan den givna metoden och effekten. I experimentet är ett antal försökspersoner slumpmässigt indelade i en av flera olika behandlingar eller metoder.

Det tar mycket tid att studera orsakssamband. Det är inte möjligt att studera effektivitet utan flera års uppföljningsdata. Det är just därför som effektivitetsbedömningar i synnerhet kräver mycket resurser och de forskningsprojekt som finansieras måste vara tillräckligt långa. Så är inte fallet nu, åtminstone inte när det gäller effektivitetsanalysen av psykosociala tjänster.

Till följd av detta erbjuds barn och familjer även i Finland psykosociala tjänster om vars effektivitet man inte vet mycket. Det är slöseri med resurser.

Den här artikeln publiceras med Creative Commons CC BY-ND 4.0-licens. Ursprungligen publicerad på MustRead Academy, mustread.fi/artikkelit/suomalaisten-lasten-ja-perheiden-psykososiaalisten-palveluiden-vaikuttavuudesta-ei-pystyta-sanomaan-juurimitaan/

Grunden för livslångt välbefinnande och psykisk hälsa bildas under de första 1 000 dagarna

The First 1 000 days in Nordic Countries, dvs. De första 1000 dagarna i Norden -projektet undersöker hur man kan främja psykisk hälsa inom hälso- och sjukvården under graviditeten, stödja upprättandet av en säker anknytningsrelation inom vården av spädbarn och småbarn, definiera riskfaktorer och stödja psykiskt välbefinnande inom daghem och förskola. I Finland samordnar stiftelsen, i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd, Finlands andel av det nordiska projektet.

År 2021 publicerades en översyn av effektiviteten av psykosociala interventioner och psykologiska tester: Psychosocial Interventions and Psychological Tests: A Review of the Evidence.

Syftet med granskningen var att lyfta fram utvärderingsdata om psykosociala interventioner och psykologiska tester i de nordiska länderna riktade mot fostertid eller de två första åren av barnets ålder. Granskningen visade att "knappast något alls kan sägas om hur effektiva psykosociala tjänsterna är för finländska barn och familjer". Det är därför viktigt att forskningsarbetet intensifieras i de nordiska länderna, vars bevis kan stödja de nordiska barnens och familjernas välbefinnande, som äldre forskaren Marjo Kurki skrev i en artikel publicerad vid MustRead Academy i december.

Under 2022 kommer projektets policyrekommendationer att publiceras som en separat rapport - The First 1 000 Days in the Nordic Countries: Policyrekommendationer.

Evidensbaserade metoder för att stödja arbetet inom vård- och omsorgsförvaltningen och beslutsfattarna

Barns och ungdomars välbefinnande kommer att främjas under de kommande åren genom att användningen av evidensbaserade metoder stärks i yrkesutövares arbete.

I januari 2021 anordnade Institutet för hälsa och välfärd och Itla ett seminarium om kvalitet och påverkan för tjänster för barn och unga, och lanserade en serie av fyra utbildningsevenemang.

Seminariet var särskilt inriktat på att stödja genomförandet av de pågående reformerna (t.ex. Den nationella strategin för psykisk hälsa, LAPE-programmet).

Syftet med utbildningsserien var att säkerställa införandet och ingjuta metoder genom att till exempel stärka kompetensen hos chefer och projektaktörer i evidensbaserad verksamhet. Inom social- och hälsovården stöder användningen av evidensbaserade metoder ledning, effektiv och ändamålsenlig resursanvändning och främjar personalens färdigheter att orka i arbetet.

Utbildningsserien gav information om kartläggnings- och förberedelsefasen av metoderna, rotning och säkerställande av kontinuitet. Vi planerar att fortsätta ordna evenemangen i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd. Målgruppen är i synnerhet förvaltningen av nya välfärdsområden. Nästa evenemang förbereds preliminärt för 2023, eftersom välfärdsområdena under 2022 endast kommer att organiseras.

Redan den följande kursen i magisterprogrammet för ledarskap inom social- och hälsoforskning Effektiva metoder och verksamhetsmodeller för evidensbaserat beslutsfattande planeras i samarbete med Helsingfors universitet för år 2023. Målgruppen för utbildningen är framtida yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Under 2022 kommer Itla att uppdatera det material som ligger till grund för båda utbildningsmodulerna, det vill säga Tidig insats bedömningen och implementeringshandböckerna.

Tidskriften Kasvun tuki utökar kunskapsbas om välbefinnande för barn, ungdomar och familjer

Idén till Itlas egen tidning föddes i december 2019 mitt i polarnatten på Tromsø, världens nordligaste universitet. Där har Itlas partners i flera år publicerat recensioner av psykosociala metoder för barn och unga i nättidskriften Ungsinn som systematiska, referentgranskade recensioner. En tweet återstod som minne av resan:

> Kan vi ha en #Kasvuntuki webbaserad journal om psykosociala ingrepp i ett tidigt skede? För att bidra till detta mål @MarjoKurki @UiTromso #Ungsinn

Svaret på frågan i tweeten är den första publiceringen i maj 2021 av tidskriften Kasvun tuki. Den vetenskapliga publikationen har upprättats för att bredda kunskapsbasen om barns, ungdomars och familjers välbefinnande. Den är avsedd för beslutsfattare, yrkesverksamma, framtida yrkesverksamma och ett tvärvetenskaplig forskare. Syftet är att påskynda informationsflödet och på så sätt främja forskningsbaserat beslutsfattande och evidensbaserad verksamhet för yrkesverksamma inom barn, ungdomar och familjer i Finland. Tidskriftens mål är också att stödja diskussioner mellan discipliner och aktörer inom området välfärdsinformation och barnpolitik.

Tidskriftens redaktion har sina rötter i år 2014, då metodologisk utvärderingsarbete började utvecklas. Detta arbete har varit unikt i Finland. Det finns redan 31 bedömda psykosociala metoder i databasen kasvuntuki.fi. Sedan hösten 2021 har vi publicerat de metodologiska bedömningarna och -uppdateringarna i form av systematiska undersökningar i tidskriften Kasvun tuki. Utvärderingen har utvecklats till mer detaljerad och tar även hänsyn till de faktorer som har samband med genomförandet. I förberedelsen av systematiska granskningar utbildar vi en pool av författare och utvärderare som ett universitetssamarbete. Webbplatsen Kasvuntuki.fi upprätthålls tillsammans med tidskriften som en mer allmän informationskälla.

Tidskriftens redaktion om tre personer är en sammansvetsad och entusiastisk grupp med många olika färdigheter. Dessutom stöds det redaktionella arbetet av en redaktion bestående av experter. Tidskriften utkommer två gånger om året, på hösten och våren på kasvuntuki.fi webbsida där den är fritt tillgänglig för vem som helst.

BALANSRÄKNING

	31.12.2021	31.12.2020
AKTIVA		
Bestående aktiva		
Materiella tillgångar		
Maskiner och inventarier	16 155,82	21 541,10
Placeringar		
Övriga aktier och andelar	53 174 500,63	51 189 088,41
Bestående aktiva totalt	**53 190 656,45**	**51 210 629,51**
Rörliga aktiva		
Fordringar		
Långfristiga		
Övriga fordringar	11 502,00	11 502,00
Kortfristiga		
Kundfordringar	105 564,67	1 677,47
Övriga fordringar	6 224,66	317,31
Resultatregleringar	577 963,19	199 888,79
Kortfristiga fordringar totalt	689 752,52	201 883,57
Fordringar totalt	701 254,52	213 385,57
Kassa och bank	6 008 472,61	5 124 276,87
Rörliga aktiva totalt	**6 709 727,13**	**5 337 662,44**
AKTIVA TOTALT	**59 900 383,58**	**56 548 291,95**
PASSIVA		
Eget kapital		
Grundkapital	50 456,38	50 456,38
Donationsfond av finska staten	49 999 949,00	49 999 949,00
Vinst (förlust) från tidigare räkenskapsperioder	6 285 505,46	7 149 045,46
Räkenskapsperiodens resultat	3 074 840,35	-863 540,00
Eget kapital totalt	**59 410 751,19**	**56 335 910,84**
Främmande kapital		
Kortfristigt främmande kapital		
Mottagna förskott	121 180,72	0,00
Leverantörsskulder	219 368,53	85 189,97
Övriga skulder	38 808,26	27 940,13
Resultatregleringar	110 274,88	99 251,01
Kortfristigt främmande kapital totalt	489 632,39	212 381,11
PASSIVA TOTALT	**59 900 383,58**	**56 548 291,95**

RESULTATRÄKNING

	1.1. - 31.12.2021	1.1. -31.12.2020
ORDINARIE VERKSAMHET		
Barnpolitisk kunskap		
Intäkter	26 375,77	50 077,70
Personalkostnader	-302 097,91	-274 887,77
Övriga kostnader	-227 598,68	-241 818,97
Barnpolitisk kunskap totalt	**-503 320,82**	**-466 629,04**
Barnpolitisk ledarskapsutbildning		
Personalkostnader	-164 616,61	-132 081,63
Övriga kostnader	-50 954,97	-89 141,56
Barnpolitisk ledarskapsutbildning totalt	**-215 571,58**	**-221 223,19**
Barnpolitisk innovationsverksamhet		
Intäkter	56 663,00	0,00
Personalkostnader	-217 247,65	-161 863,70
Övriga kostnader	-511 916,87	-392 338,94
Barnpolitisk innovationsverksamhet totalt	**-672 501,52**	**-554 202,64**
Program för barnfattigdom		
Personalkostnader	-15 595,52	0,00
Övriga kostnader	-28 960,24	0,00
Program för barnfattigdom totalt	**-44 555,76**	**0,00**
Kommunikation och påverkan		
Intäkter	4 105,39	8 166,26
Övriga kostnader	-61 991,11	-62 802,72
Kommunikation och påverkan totalt	**-57 885,72**	**-54 636,46**
Understöd och bidrag	**-170 000,00**	**-106 880,00**
Centraliserade funktioner		
Intäkter	96 518,61	45 000,00
Personalkostnader	-363 656,75	-384 577,84
Övriga kostnader	-389 171,30	-323 877,10
Centraliserade funktioner totalt	**-656 309,44**	**-663 454,94**
ORDINARIE VERKSAMHET TOTALT	**-2 320 144,84**	**-2 067 026,27**

	1.1. - 31.12.2021	1.1. -31.12.2020
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter		
Vinster vid försäljning av värdepapper	4 407 953,56	1 190 444,05
Dividendintäkter	563 680,83	405 034,32
Ränteintäkter	69 306,19	67 734,39
Vinstandelar	33 688,03	39 131,19
Övriga placeringsintäkter	77 719,38	62 887,30
Återföringar av nedskrivningar	543 616,23	100 537,16
Intäkter totalt	**5 695 964,22**	**1 865 768,41**
Kostnader		
Förluster vid försäljning av värdepapper	-79 229,13	-327 060,14
Räntekostnader	-27 316,82	-23 532,10
Kapitalförvaltning	-43 895,55	-37 706,11
Nedskrivningar	-150 537,53	-273 983,76
Källskatter	-0,00	-0,03
Kostnader totalt	**300 979,03**	**-662 282,14**
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET TOTALT	**5 394 985,19**	**1 203 486,27**
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	**3 074 840,35**	**-863 540,00**
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	**3 074 840,35**	**-863 540,00**

#LapsuudenRakentajat

itla
Självständighets-
jubileets
barnstiftelse